

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

TÜKELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPLAP

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bányászati zsidóság politikai
napilapja

Cikkeink utánnyma
forrás megjelölés

Kézirat
megörv. **Posttar 2 11 e 8**

föl ilyen mereven Ro-
len. A román külügymi-
interveniált Prágában,
zbenjárására kérte fel a
áciát is. Csehszlovákia
ltászik. — megkötötte
főn a bukaresti csehszlo-
zautazott Prágába, hogy
lamilyen formában bizto-
gegyezés lehetőségét.

MUSOR

ök, november 5.
0: Gramofón. 21: Ének-
adiózenekar. Utána hírek.
5: Szalonzene. 21.05:
18: A keti és szobanőve.
18.30: Katonazene. 18.50:
19.30: Az Operaház
zv. Utána hírek, majd
igányzenekara.
zimf. hangv.
Dalok. 21.10: Opera.
5: Duettek. 22.35: Zon-
.
0: Munkásdalok.
Gramofón. 20.15: Köny-
Táczene. 19.15: Vegyes

Gramofón.
egyes hangv.
Katonazene. 20.30: Fran-
dalok. 21.05: Vonos né-
.
k, november 6.
0: Gramofón. 21: Kóru-
22.15: Román népdalok.
5: Gramofónhangv.
5: Balalajka zene. 17.30:
0: Gyorsirótanfolyam. —
kar. 20: Szélművészet keres-
22: Kamarazene.
Dalok.
Filharmónikus hangver-

Keleti zene.
3: Hangv.
Gramofón. 20.15: Szim-

Hirdetések

nak butorozott szob-
nalattal kiadó. Szécheny-
8.
tótánító (rabbihelyettes-
és, eddig külföldön műkö-
beszélő uriember meg-
és. Megkereséseket „Arz-
ba kér.
eves disztingvált, keres-
előkölő zsidó házna-
velőnői vagy anyahelye-
s. Igényei szerények. Cim-
r. Haria 22. K. A.
Léb ort. kóser étterm-
szám alatt! Izletes étel-
emes helyiség. Utazókna-
vezmény. Abonoma, eskü-
leső áron.
st, selyem és gyapjújú-
C. Decebal 13., (volt Ru-
utolsó ajtó.
cné Vegetárius Étterm-
le Ferdinand (Wesselényi-
at a Szappan ucca felöl-
es vegetárius étel. Pár-
lás. Nagyon olcsó árak.
járata, parkettes butor-
lett hálóval, Calea Regela-
földszint, utolsó ajtó.
tehernemű varrását olcsó-
Házhoz is megyek. Pol-
lf ut 7.

Marad az adó is

Mikor már az egész ország elfáradt a
sírásban, Argetoianu rácsapott az asz-
talra és ugys, mint pénzügyminiszter ki-
jelentette, hogy a kormány le fogja szál-
litani az adókat.
Ha azonban az adókat leszállítják, csök-
kenti kell a költségvetés kiadási tété-
it is, különben felborul az egyensúly.
Igy készült el a takarékosági költség-
vetés. A huszonötmilliárd lejes büdzsé,
amely kiméletlenül kettévágta minden sze-
mélyi kiadásnak a nyakát.
Egy sereg tisztviselőt elbocsátásra itél-
tek, a többieknek meg leszállították a
fizetését.
Nem volt tulságos nagy öröm ez a mun-
ka. De legalább kinek-kinek az volt a vi-
gasztalása, hogy nyolcmilliárd lejjel ke-
vesebb adót kell kiizzadni. És mindenki
várta, hogy mennyivel szállítják le az adó
kat.
Most azután kipattant a nagy titok.
Csak az egyenes adót szállítják le. Azt
és csak 10 százalékkal. A forgalmi adó
azonban megmarad. A bélyegilletékek is.
És az összes ráadások.
Csak legyen, aki fizesse.

A liberálisok kölcsönt szereznek — szíveségből

Ime a legfrissebb bukaresti szenzáció:
Duca azért járja keresztül-kasul a nyu-
gati országokat, hogy kölcsönt szerezzen
a bajbajutott országnak.
Háromszorosan is fantasztikus ez a hir-
adás.
Először: a liberális párt pillanatnyilag
nincs is kormányon és mi a csodának fáj
akkor éppen Ducának a feje a kölcsönért?
Másodszor: A liberálisok még akkor
sem kaptak a külföldi bankároktól pénzt,
amikor kormányon voltak.
Harmadszor . . .
Ez egy kicsit komplikáltabb.
A szóbanforgó híradás ugyanis nem
kevesebbet állít, mint azt, hogy Duca,
Angheliescu, Constantinescu és a párt
többi dusztagdaj bojárjai saját magánva-
gyonukat akarják lekötni a kölcsön fede-
zeteképpen.
Igazán megható.
Ugyanis Duca és társai rájöttek volna
arra, hogy a mai nyomorúságos körülmé-
nyek között az ország még csak nem is re-
mélhet kölcsönt és mert felébredt ben-
nük a régóta eltemetett hazafi, saját va-
gyonukat kínálják fel zálogképpen a külföldi
tőkéseknek.
Igy tanulták ezt az öreg Bratianu Jon-
tól, aki hatvanévek évvel ezelőtt 10 millió
frank kölcsönt vett fel a birtokaira, hogy
rendbehozza az ország zilált pénzügyi vi-
szonyait.
Nemcsak fantasztikus, de egy kicsit
gyanus is ez a nagy jóindulat. Ha a libe-
ralisok mindenáron pénzhez akarják jut-
tatni az országot, adhatnának a saját ma-
gukéból. Van nekik elég pénzük. Sőt csak
nekik van pénzük ebben az országban. De
kölcsönt szerezni és magánvagyonnal ga-
rantálni, tulságosan körülményes dolog.
És sohasem lehet tudni, hogy mi sül majd
ki belőle.
Bratianu Jon 10 millió frankos szives-
ségi kölcsöne jól kamatozott. Ma a libe-
ralisoké a háromnegyed ország. Még az
hiányzik, hogy Duca is ilyen baráti ala-
pon szerezzen kölcsönt, akkor az övek lesz
az egész ország.

Stinnes fia

A német infláció korszaka a német gaz-
dasági életben ugyanazt jelentette, mint
katonailag 1918-ban a frontok összeomlá-
sa. De ahogyan a frontok vértengeréből
és az összeomlásból egyesek milliárdokat
profitáltak, akként az inflációnak is meg-
voltak a maga nagy vámszedői. E vámsze-
dők közül történeti jelentőségűvé egyedül
Stinnes Hugó, ez a sötét tekintetű, sven-
gáli-szakállu kalandor emelkedett ki, aki
pár hónap alatt fél Németországot zsebre

Tízszázalékkal szállítja le a kor- mány a jövő évi költségvetésben az egyenesadót

Az indirekt adók változatlanul megmaradnak. A Keresztény Diákszövetség a Marmarosch Bank kényszeregyezési ügyével foglalkozik

Bucuresti-Bukarest, november 5. A Vi-
torul értesülése szerint a pénzügyminisz-
terium döntött a jövő évi költségvetés elő-
irányzatának megállapítása kérdésében.
Eszerint az 1932. évi költségvetésben az
egyeses adó bevételi előirányzatát tíz szá-
zalékkal csökkentik le az elmúlt eszten-
dével szemben. Mint ismeretes, a nemzeti
parasztpárt közvetlenül kormányra kerü-
lése után tíz százalékkal felemelte az
egyeses adót. Ezt az emelést 1929-ben,
1930-ban és 1931-ben alkalmazták, a jövő
évre azonban már nem fogják fentartani.
Ezzel szemben ugyancsak a Viitorul ugy
értesül, hogy az indirekt adók előirányza-
tában semmilyen változás nem fog be-
következni. A forgalmi adó változatlan
marad s hasonlóképpen a bélyegilletékek
is. A pénzügyminisztérium a leghatáro-
zottabban cáfolja azt a hírt, mintha a kor-
mány csökkenteni akarná a bélyegilleté-
keket.

Drágasági sorrendbe osztják be a városokat

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a
köztisztviselőket a fizetés szempontjából
husz osztályba sorozta a kormány. Mind-
egyik osztály számára megfelelő fizet-
állapítva meg. A tegnapi számunkban kö-
zölt fizetések azonban csak Bukarest vá-
rosára érvényesek. A pénzügyminiszte-
rium ugyanis bizonyos drágasági indexet
állított fel és az egyes helységeket négy
kategóriába osztotta. Az első kategóriába
a főváros tartozik. A második kategóriába
az erdélyi városok közül Arad, Brassó,
Kolozsvár, Nagyvárad, Szatmár, Szeben,
Marosvásárhely és Temesvár kerültek. A
harmadik kategóriába sorozták az összes
kisvárosokat, míg az utolsó csoportba a
falusi községeket tartoznak. Az egyes osztá-
lyok fizetéseit száz százalékosan csak Bu-
karestben folyósítják. A második kategó-
riához tartozók a fizetés 92, a harmadik
kategóriához tartozók a fizetés 85 és a
negyedik kategóriához tartozók pedig fi-
zetésüknek csak 75 százalékát fogják meg-
kapni.

Az erdélyi bankok is követe- lik a Banca Nationala támo- gatását

Az erdélyi bankszindikátusok — a ro-
mán, magyar és szász pénzügyintézetek — el-
nökségei tegnap értekezletet tartottak
Nagyszebenben. A határozatok alapján
holnap a 3 szindikátus megbízottai meg-

jelennek a Banca Nationala igazgatóságá-
nál és kérik fogják az erdélyi pénzügyinté-
zetek hathatósabb támogatását és hitelgé-
nyei fokozottabb kielégítését.

Nagyszeben városa nem akar ráfizetni a cserkészekre

Bucuresti-Bukarest, november 5. A la-
pok élénken kommentálják Szeben város
tanácsának azt a határozatát, amellyel az
országos cserkészkongresszus tárgyában
hozott. A kormány ugyanis értesítette a
várost, hogy a kongresszust a legköze-
lebbi alkalommal Nagyszebenben tartják
és azt kívánja, hogy annak rendezési költsé-
geit, 400 ezer lejt, a város vállalja ma-
gára. A nagyszebeni tanács azonban a
város súlyos anyagi helyzetére való tekin-
tetel elhárította magáról ezt a terhet. A
lapok pártállás szerint itélik meg a sze-
beniek takarékoskodását.

Mihalachenak sem kell az el- nöki szék

Ma délelőtt a moldvai prefektusok meg-
jelentek a belügyminisztériumban és is-
mertették a ottani parasztság helyzetét és
kívánásait, majd Ottescu alminiszter a
közigazgatási törvény részleteiről infor-
málta a megyék vezetőit.
Az Adeverul írja, hogy Mihalache to-
vábbra is intranzigens marad és nem
akarja vállalni a nemzeti parasztpárt el-
nöki tisztségét. A pártvezetőség egyébként
ma este ülést tart.

Duca külföldi tanácskozásai

Duca tegnap meglátogatta Briand fran-
cia külügyminisztert, majd Rollin kereske-
delmi minisztert, akivel Dinu Bratianu-
val és Slavescu Viktorral együtt hosszabb
megbeszélést folytatott. Duca azután el-
utazott Londonba, ahonnan visszatérőben
ismét felkeresi Briandot. A liberális párt
elnöke november 13-án érkezik vissza az
országba és már jelen lesz a parlament
megnyitásán.

Az antiszemita diákok a Mar- mosoch Bank kényszeregyez- ségével foglalkoznak

Bucuresti-Bukarest, november 5. A ke-
resztény diákszövetség ma este értekez-
letre hívta össze tagjait az egyesület ot-
thonába. Az értekezlet tárgya a Marmo-
rosch Bank kényszeregyezési ügye. Hogy
az antiszemita diákok mit akarnak a Mar-
mosoch Bank kényszeregyezésétől, arról
egyelőre nem szól a híradás.

VILÁG TÜKRE

A német nemzeti ellen- zék bomlása

A Hitler-párt és a Hugenberg-párt
harzburgi szövetezése után a keresz-
tény szakszervezetek hivatalos lapja, a
Der Deutsche, a következő három kér-
dést intézte Adolf Hitlerhez:
1. Hitler ur, tett-e ön a nehézipar
képviselői előtt olyan nyilatkozatot,
hogy ön és pártja a szakszervezetek
és a kollektív szerződések ellen küz-
denek?
2. Az önnek a szándéka, hogy a né-
met szociális biztosítás intézményét
Hugenberggel együtt a Hartz- és
Bang-féle receptek szerint tönkrete-
szi?
3. Összeegyeztethetőnek tartja ön
egy munkáspárt kötelességeivel, hogy
szociálreakciós munkaadóktól támoga-
tást fogadjon el?
A keresztény szakszervezetek lapja
minthogy mindezekre a kérdésekre két
hétig nem kapott választ Hitleről,
megismétli most a három kérdést a
következő indokolással:
Az, hogy Hitler maga válaszoljon
a kérdéseinkre, már csak azért is szük-
séges, mert Hitler, a harzburgi érte-
kezleten kívül is, ismételtelen előadás-
kat tartott a munkaadók legszűkebb
köreibe. Az a körülmény, hogy Hit-
ler még egyszer sem látta szükségét
annak, hogy a szakszervezetek ve-
zetői előtt beszéljen céljairól, nem alkai-
mas azoknak a gyanúsításoknak az
eloszlatására, amelyek minden alka-
lommal felmerültek, valahányszor Hit-
ler a nehéziparral érintkezést kere-
sett. Ezért a kérdéseink Hitlerhez. A
legnagyobb komolysággal intézzük
ezeket hozzá most, amikor megbízható
helyről arról értesülünk, hogy Hitler
a nehézipar újbóli kívánására megis-
métli kijelentését, hogy ő és pártja a
kollektív szerződések és a szakszerve-
zetek ellen foglalnak állást.
Nem nehéz megjósolni, hogy Hitler
eztall is válaszolatlanul hagyja a
Der Deutsche kellemetlen kérdéseit és
folytatja eddigi taktikáját.
A harzburgi szövetezés minden-
esetre megnehezítette Hitler számára
a Janus-arc politikájának a folytatá-
sát. A pénzádóival és a saját pártjá-
val simán ment a játék, de a Hugen-
berg-pártot, amelynek nincsenek pro-
letártömegei és amely nyíltan a nagy-
tőke pártja, érthető módon idegesíti,
hogy a nemzeti szociális lapok a harz-
burgi szövetezés után is folytatják
a kapitalizmus, sőt a Hugenberg-párt
szidalmazását. A német nemzetieknek
semmi kedvük sincs ahhoz, hogy ezt
szó nélkül lenyeljék, annál kevésbé,
mert ők csak nyerhetnek, ha Hitlert
szinvallásra kényszerítik. Ha a neme-
ti szociálisok végleg és nyíltan leszö-
gezik magukat a szociálreakció mellé:
jó. Ha végleg és nyíltan a nagytőke
ellen fordulnak: még jobb, mert eb-
ben az esetben Hugenbergnek nem
kell többé Hitlerrel megosztania a
nehézipar — készpénzben meknyilvá-
nuló — szimpátiájában. Hugenberg
utatisására pártja egyik vezető publi-
cistája, Krieg, a Der Montag szerkesz-
tője kezdte meg az előcsatározásokat
a nemzeti szociálisok ellen. Kriegk
szemére lobbantotta a szövetségese-
nek, hogy a harzburgi megegyezés el-
lenére tovább folytatják a nemzeti el-
lenzék többi pártjainak és csoportjai-
nak támadását és idézte a Hitler-alve-

zerek legkirívóbb ilyen természetű megnyilatkozásait. Ezek a nyilatkozatok és újságcikkek elég világosan beszélnek. A Hitler párt egyik hivatalos lapja, a Hakenkreuz közvetlenül a harzburgi megegyezés után ezt írta: Az ugynevezett nemzeti polgárságot egyelőre támasznak és ugródeszkának kell, hogy használjuk. De már most garantáljuk, hogy abban a pillanatban, amikor a hatalom a kezünkbe kerül, ezek a nem-szocialisták repülni fognak a kormányból.

Kriegel teljes joggal állapítja meg, hogy ez nem az a hang, ahogy egy párt vezetőinek és szócsöveinek a szövetséges pártokról beszélnie kell és felveti a kérdést, hogy kit csapnak itt be: a Hitler-párt antikapitalista szavazóit, vagy a Hitler-párt nehéziparos pénzádóit?

Mint hogy ez máskülönben mérsékelt hangú támadás a Hugenberg-párt egyik lapjában jelent meg, a náciik még sem térhetek fölötté szó nélkül napirendre és Goebels az Angriff vezércikkében válaszol rá.

Ettől a beismeréstől, amit egy kis jóakarattal becsánatkérésnek is lehetne nevezni, azt várták Goebelsék, hogy Hugenberg péri vele és minden marad a régiben. Hugenbergből azonban ugylátszik, hiányzik ezuttal a jóakarattól, mert nem érte be azzal, hogy a ló is botlik, hanem most már a legelterjedtebb lapjában, a Nachtausgabe-ban maga felel meg Hitleréknek:

„A nemzeti ellenzék frontját nem lehet csűrés-csavarásokkal megerősíteni, csak a félreértések és véleménykülönbségek nyugodt és nyilvános megbeszélésével. Némely kérdésnek, különösen gazdaságpolitikai természetűeknek a tisztázása, ugylátszik, szükséges.

Ez a pár mondat azt jelenti, hogy Hugenberg felteszi — most már nyilvánosság előtt is — Hitlerhez azt a kérdést, amire Hitler még sohasem válaszolt: hogy áll a helyzet a náci antikapitalista jelszavaival? Ha a kérdés feltevésére csakugyan sor kerül, ha Hugenberg az utolsó pillanatban meg nem gondolja magát, akkor vége a nemzeti ellenzék blokkjának, mert Hitler inkább szakít Hugenberggel, de erre a kérdésre nem fog válaszolni soha!

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsától NYILATKOZAT

Az erdélyi ref. Egyházkerület Igazgatótanácsa minden félreértést elkerülendő, kinyilatkoztatja, hogy az általa rendezendő Sorsjáték összes nyereményeinek azonnali készpénzfizetését garantálja annál is inkább, mert a sorsjegyek eladásából befolyt összegeket Igazgatótanácsunk éppen a nehéz közgazdasági helyzetre tekintettel és emiatti óvatosságból nem helyezte el bankbetétbe és így a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság kényszerregezési eljárása a sorsjáték eredményét semmi irányban sem érinti. E nyilatkozatunkkal meg kívánunk nyugtatni mindenkit, hogy a sorsjáték szerencsés nyerői a nyereményeket függetlenül attól, hogy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. T. kényszerregezési eljárását tett folyamatba, a sorshuzás után közvetlenül az erdélyi református egyházkerület pénztárától azonnal készpénzben fogják megkapni.

Kolozsvár, 1931. november 3.

Az erdélyi ref. egyházkerület Igazgatótanácsa.

— Bécsben ismét kommunista utlevélhamisító irodát lepleztek le. Bécsből jelentik: Sikertől leleplezni a kommunisták állampapír és utlevélhamisító titkos irodáját. Ház kutatások után nyole kommunistát őrizetbe vettek. Már eddig is kétségtelenül megállapítást nyert, hogy a titkos irodában a hamisítások hosszabb ideje és nagy arányokban folytak. A készített okmányok teljes hűséggel utánozták az eredetiek aláírásait is.

Az egyéni zsidó sors a zsidó kérdés tükrében

Irta: Prof. Julian Silberbusch

Igaz ugyan, hogy egy a cionista cél kitűzés, mint a cél eléréséhez segítő szervezeti forma megteremtése az előző évszázad végén történt meg, olyan időben tehát, midőn az államnak külső életfeltételei a mai világhelyzettől sok tekintetben alapvetően eltértek. Mégis nyomatékosan meg kell állapítani, hogy ma is változatlanul fennáll a cionizmus alapelve: a zsidó közösség nemzeti jellegének felismerése, annak felismerése, hogy az egyéni zsidó sors mellett még egy zsidókérdés is létezik és hogy ma ép oly friss és igaz, mint Herzl Tivadar idején az a felismerés, hogy a zsidóságot fel kell szabadítani egy Palesztinában megteremtendő zsidó központ segítségével, ahol egy igaz zsidó közösség akadálytalanul kifejlődhetik. Ep oly élő ez a megállapítás, mint amikor Herzl a Judenstaatot megírta és amikor az első kongresszus tribünjéről a zsidó akarat első nagy megnyilatkozása hangzott el.

És ez az alapigazság minduntalan ismét bebizonyította érvényességét: az utóbbi évtized megrázkódtatásában és viharában, a nagy sorsváltozásokban és azokban a mélyreható történelmi fordulatokban, melyek az egész világon átszántottak. A palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon eszméje a háború előtt bizonyos szervezett zsidó körök azon ellenvéseivel találta magát szemben, hogy a világ fejlődése egyre inkább a humanizmus és a civilizáció irányában történik és éppen ezért az antiszemitizmus és a zsidókérdés önmaguktól el kellene tűnjének. Nos, az utóbbi tíz esztendő eseményei az egész világon azt bizonyították, hogy ez az állítás alaptalan. Csak elvétve akad ma már néhány javíthatatlan álmodozó, aki nem értelmetlenségéből, hanem teljesen jóhiszeműen igyekszik önmagának és másoknak bebeszélni, hogy a zsidóság, mint nép, a civilizáció előretörhető fejlődésében fogja üdvét megtalálni s hogy mi éppen ezért ölhetett kezekkel, tétlenül nézhetünk az események elé.

Bizonyára sok tragikum van abban, hogy a zsidó nép jövője biztosításának, a sorsdöntő tett keresztülvételének misszióját a sors éppen a mi generációnkra ruházta rá, arra a generációra, amely még olyan kevésbé van felkészülve és amelynek oly sokat kell szenvednie a világgazdaság göreső vonaglásában. De mindenki számára nyilvánvalónak kell lennie, hogy mi nem választhatjuk meg magunk számára az időpontot. A zsidóságnak Palesztina utján való regenerálása be van iktatva a világesemények sodrába, s a gondolat megvalósítása csupán a háború és annak kimenetele utján vált lehetségessé. És itt nincs haladék. Nemesak azért, mert a beteg zsidó népiesség nem tud többé semmilyen halasztást elviselni és teljesen elpusztulna, hanem azért, mert egy, a maihoz hasonló kedvező konstelláció nem fog előfordulni. Ezzel pedig örökre veszendőbe menne az a lehetőség, hogy a zsidóság, mint egyenjogú nép, lépjen be a népek családjába és szabadon működhesék közre saját kulturájával és a világ haladása érdekében. Egyetlen zsidó sem vonhatja ki magát tehát a kötelesség alól, amellyel nemesak önmagával és hozzátartozóival, hanem az egész zsidó népközösséggel szemben tartozik. S itt mindenkinek aki komolyan gondolkozik a dolgok fölött meg kell értenie, hogy a hozzátartozóiról való gondoskodás és az egész kö-

zösségről való gondoskodás sokkal szorosabb kapcsolatban vannak egymással, mint ahogy azt általában hiszik. Kötelességünk minden egyes zsidó előtt ismételtelen rámutatni arra, hogy

A franciák azt akarják, hogy a Hoover-moratórium letelte után a Young-terv újra életbe lépjen

A német kormány új utasításokat adott Hoesch párizsi nagykövetségnek a Lavallal való tárgyalásokra

Berlin, november 5. A birodalmi kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen Luther dr a Német Birodalmi Bank elnöke jelenlétében megvitatták azt a kérdést, hogy a magánadósságok és a jóvátételek rendezése ügyében milyen javaslatot tehetnek a hitelező hatalmaknak.

Hoesch párizsi német nagykövet még az éjszaka folyamán megkapta új utasításait a Lavallal való tárgyalásokra. Berlinter elsősorban az érdeklődik, hogy a Young-terv alapján kiküldendő fizetési képesség-megállapítás bizottságára milyen hatáskört kívánnak a hitelező hatalmak ráruházni.

Berlin, november 5. A jóvátétel kérdésében a francia álláspont a következő: A Hoover-moratórium letelte

nem él izoláltan és nem élhet izoláltan. — és hogy az ő jóléte elválaszthatatlanul kötve van az egész zsidó közösség jólétével és fellendülésével. Ezt a két kérdést lehetetlen egymástól elválasztani. Ez a felismerés az, amely népünk nagy részéből még mindig hiányzik. A zsidó nép jövője jelentős mértékben függ attól, hogy mennyire fog ez a felismerés minden egyes zsidóban gyökeret verni.

után újra életbe lép a Young-terv, melyet a világgazdasági válság miatt kiküszöbölni lehetetlen. A válság idejére azonban az egyes államok között fennálló adósságokra vonatkozó szerződéseket a változott viszonyokhoz képest módosítani fogják. A feladatot az Egyesült Államok kormánya teljesen Európára hárította át, de az érdekelt európai kormányoknak olyan megoldást kell találniuk a kérdések szabályozására, amelyet az amerikai kongresszus is elfogadhatónak fog tartani.

Párizs, november 5. Az Intransigent szerint a hitelező hatalmak és Németország delegátusai valószínűleg a jövő év januárjában ülnek össze értekezletre a jóvátételi kérdés újabb megvitatására.

Az idei évad „Nagy” operette premiérje! Az évad „nagy sláger” újdonsága! Az az operette, amelyet mindenki meg fog nézni!

Vihar a Balatonon

Első előadás: Hétfőn este. Második előadás: Kedden este. Főszereplői: Poór Lili, Neményi Lili, Indra Margit, Tompa, Ihász, Putnik Bálint.

Öt rablótámadás egy nap alatt Berlinben

A rablók revolverekkel kényszerítették a házmeistereket a beszedett hazbér kiadására

Berlin, november 5. Tegnap Berlinben öt rablótámadást követtek el. A rablók a házbérfizetés napját használták fel arra, hogy megtámadják a magánlakásokat. Neuköllnben két ismeretlen ember behatolt egy városi lakótelep igazgatósági irodájába és revolverekkel kényszerítették az igazgatót, hogy a pénz tárbán levő készpénzt adja ki. A rablók 4800 márka zsákmányolása után elmenekültek. A Finnländische Strassen négy fiatalember akkor hatolt be a házmeester lakásába, amikor az éppen átadta a háztulajdonosnak a házbéreket. Ezek is revolverrel kényszerítették a házmeistereket a pénz átadására és 2400 márka zsákmánnyal elmenekültek. A Skalitzergassen más két fiatalember ugyancsak a házmeester lakásába hatolt be, leütötték a házmeester ötvenéves feleségét és hozzáfogtak a lakás kifosztásához, amikor belépett az egyik bérlő, hogy a házbért kifizesse. A bérlő kitépte az egyik rablót kezéből a pisztolyt és sakkban

tartotta mindaddig, amíg a szomszédok előhívták a rendőroket. A másik rabló elmenekült. A negyedik rablótámadás Berlin északi negyedében folyt le, ahol egy fiatalember egy újsághordónót támadott meg, aki az előfizetési díjakat inkasszálta. Leütötte az asszonyt és 88 márkát rabolt el pénztárcájából. A Küstrinerplatzen végül egy fiatalember kifosztotta a telefonautomatát. Mint-hogy hasonló esetek már régebben előfordultak, a telefonautomatát jelzőkészsülékkel látták el, úgy, hogy a rendőrségnek sikerült a tolvajt idejében lefogni.

— Kétezernyolcszázmillió dollár deficit re számítanak Amerikában az idei költségvetési évben. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok idei költségvetési évének várható deficitjét 2800 millió dollárra becsülik. Az elmúlt év költségvetési hiánya még 900 millió dollár volt.

Kolozsvár—Máramarossziget közötti

autobuszkok menetrendje

Érvényes 1931. okt. 1-től

Cluj—Dej—Baia Mare—Sighet

INDUL:

Clujról d. e. 6 órákor, d. u. 14.—
Dejéről d. e. 8.30 órákor, d. u. 16.30
Baia-Maréről d. e. 13. d. u. 6.—
Szigetről d. e. 9 órákor, d. u. 16.—
Baia-Maréről d. e. 12.30, d. u. 4.30
Dejéről d. e. 16.15. órákor, d. u. 8.15

ÉRKEZIK:

Dejre d. e. 8.15, d. u. 16.15 órákor
Baia-Marera d. e. 12, d. u. 20 óra.
Szigetre d. e. 15.30, d. u. 8.30-kor
Baia-Marera d. e. 11.30, d. u. 18.30
Dejre d. e. 16, d. u. 8 órákor
Clujra d. e. 18.30, d. u. 10.30-kor.

Régi könyveit megveszi a
Lepaca Antikváriuma

Megbánja, ha gyermekét nem Höfer hintőporral ápolja

Másods postam

M
ho
ki
tál

Cluj-Koloz

let tudósító
ma az Uj
zett, tulajd
mény és mi
világon, mi
tartalmu cs
tartalmazza
riték hátán
borítékon be
jegyzőileg k
sajtóper kés
nincs ebben
tartozik az
a minisztern
záción keltő
szemléje...

Annyira
lene írni rü
egészen kö
lepőve ol
cikke, amel
igazság érd
galmával r
éppen az e
mint amit
Kelet 1931
irtunk Reic
mester meré
M. Badae
aki nyomort
ségért, aki
zódó merény
alázatosan
figyelmét ar
él és kijele
azoknak a n
bérelték. ha

Szegény M
kor az embe
tet, akit ada
pszichológus
fejében haj
neveit, akik
Józsefet...
Mierleának
Most is kive

...vann
sebbek, m
akik elhat
Láposról.
semmit er
találkozha
égszert, va

Az alázato
egy nyilatko
jes egészébe
ez a nyilat
pos biráját,
gore Man
adótárnokt.
jöttével bé
ileat — a
Reichot meg
latkozat, Eg
dolgot, an
az ember, h

Például:

...Per
revolvért
golyót sze
hajtá ur j
hivatal ké
kon, ő pe
után, k
mondta, g
merénylet
golyók, an
tak, én az
tem őket.

Ime, egész
gyilkosságra
kossági kísé
Az ember
mind csupa
négy tanu i

Másodszor is nyilatkozatot ad Mierlea tanító ur, Reich láposi postamester merénylője

Mierlea tanító frontot változtat és azt állítja, hogy Reich postamester 400 lejért „vette” ki belőle a falu előkelőségeire kompromittáló nyilatkozatot

„Jó román és keresztény érzelmeim köteleznek...” — írja Mierlea második számú nyilatkozatában

Cluj-Kolozsvár, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). A postacsomag, mely ma az Uj Kelet szerkesztőségének érkezett, tulajdonképpen megszokott küldemény és míg újságírás és igazság lesz a világon, mindig fognak érkezni hasonló tartalmú csomagok. Egy sajtóper iratait tartalmazza ez az ajánlott csomag, a boríték hátán közjegyzői láttamozással, a borítékon belül pedig szabályszerűen, közjegyzőileg hitelesített iratokkal... Ujra sajtóper készül tehát, de mint mondtuk, nincs ebben semmi új, éppen úgy hozzátartozik az újságíró mesterségéhez, mint a miniszterrel való interjú, vagy a szenzációt keltő rablógyilkosság helyszíni szemléje...

Annnyira megszokott, hogy nem is kelene írni róla. Csak hogy ez a csomag egészen különös. Az ember kissé meglepődve olvassa ki belőle, hogy az a cikke, amelyet legjobb tudásával és az igazság érdekében való felszólalás nyugalmával röpitett világgá lapja hasábjain, éppen az ellenkező hatást váltotta ki, mint amit a cikkel elérni akart. Az Uj Kelet 1931 október 18-i számában cikket írtunk Reich József magyarláposi postamester merénylőjéről, a bűnbánó Mierlea M. Badea állami-elemi iskolai tanítóról, aki nyomorúságában ahhoz fordult segítségért, aki ellen szinte halálosan végződő merényletet akart elkövetni. Szépen, alázatosan kunyeráló levelet írt, felhívta figyelmét arra a nyomorúságra, amelyben él és kijelentette, hogy hajlandó kiadni azoknak a neveit, akik a merénylőre felbérlették, ha valamivel kisegíti...

„Vannak mások, akik bűnösebbek...”

Szegény Mierlea... Nehéz sor az, amikor az ember éppen attól kér könyörületet, akit ádázán gyűlöli... De Mierlea jó pszichológusnak bizonyult. A kis segély fejében hajlandó volt kiadni azoknak a neveit, akik meg akarták öletni Reich Józsefet... Akkori cikkünkben közöltük Mierleának ezt a könyörgő, siró levelét. Most is kivesszünk belőle pár sort:

„...vannak mások, akik sokkal bűnösebbek, mint én. Lápos vezetői azok, akik elhatározták, hogy eltávolítsák önt Láposról. Nem mondhatok most önnek semmit erről, de ha valamikor Désen találkozhatnánk, el fogom mesélni az egészet, vagy pedig megírom levelben...”

Az alázatoshangu levélre következett egy nyilatkozat, amelyet az Uj Kelet teljes egészében közölt. Négy embert vádolt az a nyilatkozat: Perhaita Nicolaet, Lápos bíráját, Barbos főszolgabíró, Dr. Grigore Man körorvost és Virgil Gherman adótárnokot. Ezeknek az uraknak közbejöttével bérlette fel Perhaita bíró Mierleát — a nyilatkozat szerint —, hogy Reichot megölje. Egyebet is mond a nyilatkozat. Egészen apró részleteket, olyan dolgokat, amelyekről nehezen tétélezi fel az ember, hogy csak úgy kitalálták...

„En belöttem az ablakon, ő pedig elrejtőzött a kertben”

Például:

„...Perhaita ur átadott nekem egy revolvert és Virgil Gherman ur utján golyót szerzett hozzá. Ugyancsak Perhaita ur jött velem aznap éjjel a postahivatal kertjéig. En belöttem az ablakon, ő pedig elrejtőzött a kertben. Azután együtt távoztunk. Másnap azt mondta, kíséreljem meg még egyszer a merényletet, de én visszautasítottam. A golyók, amelyeket nekem adott, jók voltak, én azonban hasznavehetetlenné tettem őket...”

Ime, egészen meggyőző elbeszélése egy gyilkosságra való felbujtásnak és a gyilkossági kísérlet elkövetésének...

Az ember el sem tudná hinni, hogy ez mind csupa hazugság. Különösen, ha négy tanu is aláírja azt a nyilatkozatot.

Névszerint: Man Pál, Nemes József, Ioan Chimpian, Párai Josif. Fantasztikusan hangzik, hogy valaki egy hazugságokat tartalmazó nyilatkozatot, amely négy közéleti embert gyilkosságra való felbujtással vádol, négy tanuval aláírasson...

Ilyen nyilatkozat birtokában aligha akadt volna egy ember is, aki kételkedni mert volna Mierlea tanító igazmondásában. Mi sem kételkedtünk. Szórol-szóra elhittük, hogy így történt...

A helyreigazító küldemény

Ezért szolgált különös meglepetéssel a csomag, amely ma befutott a szerkesztőségünkhöz. Nézzük, hogy hangzik ez a közjegyzőileg hitelesített irás.

„Az Uj Kelet szerkesztőségéhez

Cluj.

„Hivatkozással az alulírottakkal kapcsolatos valótlanosságokra, amelyek az Uj Kelet 243-ik, 1931 október 18-án megjelent számában közölt cikkben, az Uj Keletben, a 3-ik oldalon, „A dési ügyészség azonnal indítsa meg a vizsgálatot!... Öt év után megszólalt Reich József láposi postamester merénylője” stb. címmel és Barzilay István aláírással, láttak napvilágot, kérjük hogy a sajtótörvény rendelkezéseinek értelmében közöljék lapjuk

következő számában ugyanazon helyen, ugyanazzal a szedéssel a következő

Helyreigazító nyilatkozatunkat:

„Soha nem voltunk semmiféle összeköttetésben Badea M. Mierleával, aki egyedül, exaltált természetének ösztönzésére követte el a bűnt, amelyért a Tek. szamosmegyei Törvényszék által kirott büntetéssel levezekelt. Bizonyítékul szolgál a bűnügyi vizsgálat dossziéján kívül az alábbi, alulírott Perhaita Nicolaehoz intézett levél, amelyben nemcsak hogy megcáfolta a Reich Józsefnek 1931 február 27-én adott nyilatkozat tartalmát (amelyet fentjelzett cikkükben önök közölték és kommentáltak), hanem felfedi az erkölcsi tettest és az árat, amelyet ez a nyilatkozatért fizetett”

Dej, 1931 március 1.

Mélyen isztelt Perhaita ur,

A legutóbbi, Rohián töltött napjaimban olyan siralmas helyzetben voltam, hogy kénytelen voltam magamat megálázni éppen egy zsidó előtt, csak azért, hogy pénzzel kisegítsen, hogy elutazhassam innen. Irtam Reichnak, hogy kölcsönözzön valami pénzt, hogy elutazhassam és vissza fogom neki adni és ezért azt írtam neki hogy én nem vagyok olyan bűnös a 3-4 évvel ezelőtt történtekben, hanem mások bűnösebbek, mint én. Ő azt hitte, hogy Önök bűnösök és hogy Önök bérlettek volna fel a történetekre. Levelet írt nekem Rohiára, hogy jöjjenek azonnal hozzá, mert kölcsönöz nekem pénzt, amennyi kell, csak áruljam el, hogy kik a bűnösök. 1931

met. Jó román és keresztény nemzeti érzelmeim köteleztek, hogy Önnek ezt a levelet írjam, mely Önnek nagy hasznára lesz.

Tisztelettel:

Badea M. Mierlea.

„Megküldjük Önöknek ezt a levelet hitelesített másolatban”
„Befejezésül csak annyit, hogy a fenti cikk tartalmáért a törvény útján is elégtételt fogunk kérni.

Arra kérve Önöket, hogy alulírottaknak egy-egy példányt küldjenek abból a számból, amelyben a helyreigazítás megjelenik, jegyzünk

tisztelettel:

Ioan Barbos, a gherlai járás főszolgabírája, dr. Grigore Man Tg. Lăpus körorvosa, Grigore Perhaita Tg. Lăpus-i bankigazgató.

Igy szól a helyreigazító közlemény, amelyet kizárólag érdekessége miatt adunk közre. Valóságos történelmi dokumentum. Ugy a nyilatkozat, mint a kísérőlevél.

Érdekes, hogy ez a Mierlea nevű börtönviselt ur hányféleképpen nyilatkozik.

Ide is, oda is.

Az ember nem tudja, melyik nyilatkozatának higgyen. És csodálkozik: nem fél ez az ur, hogy ezzel a sok nyilatkozattal egyszer alaposan megüti a bokáját?

Az, hogy melyik nyilatkozat igaz és melyik nem, valószínűleg elvlik a beígért sajtóper tárgyalásán...

Barzilay István

Pabst őrnagy visszatér Ausztriába?

Berlinben is vezérkari főnöke maradt az osztrák Heimwehrnek

Bécs, november 5. A bécsi esti lapok jelentése szerint Winkler osztrák belügyminiszter az osztrák parlament pénzügyi bizottságának holnapi ülésén nyilatkozni fog az újabb megint felbukkanó puccshírekről. Azokkal a hírekkel kapcsolatban, hogy Pabst őrnagy, a Heimwehr Berlinbe menekült vezére, vissza akar térni Ausztriába, kormánykörökben megállapítják, hogy Pabst ezirányban tényleg akciót indított és minden követ megmozdított, hogy a kormányt jobb belátásra bírja. A mostani osztrák kormány azonban Pabst kívánságával szemben abszolút elutasító álláspontra helyezkedett.

Dr. Frank, a berlini osztrák követ tiz

oldalal jelentést küldött a bécsi külügyminisztériumnak Pabst őrnagy berlini tevékenységéről. A jelentés szerint Pabst őrnagy állandó összeköttetés tart fenn az osztrák Heimwehrrel, állandó levelezést folytat és írásban parancsokat osztogat, úgyhogy most is az osztrák Heimwehr vezérkari főnökének tekintendő. Pabst őrnagy a legutóbbi időkben a következő két követelést állította fel az osztrák Heimwehrrel szemben: 1. Buktassák meg Buresch kormányát és a keresztényszocialista párt jobboldali frakcióját juttassák kormányra, 2. Biztosítsák visszatérését Ausztriába és esetleges újból való kiutasítását akadályozzák meg.

Amerika a világ legdrágább állama

Olaszországban és Bulgáriában legolcsóbb az élet

Egy jugoszláviai közgazdasági lap nemrégiben nyilvánosságra hozta a lap főszerkesztőjének adatait az egyes országok életviszonyairól. A cikk részben az 1930-as évben tapasztalt árak kialakulásával foglalkozik és megállapítja, hogy Jugoszlávia Európa egyik legdrágább állama. Egyedül az észak-amerikai államok életviszonyai hasonlíthatók össze a jugoszláv drágaság méreteivel. A cikk az 1931-es év árviszonyaira is kitér és figyelembe véve az 1914-es németországi indexet, az egyes államokban a következő helyzet alakul ki:

Az első helyen Németország áll, hol az indexszám 138, Magyarország 100, Csehszlovákiában 106, Jugoszláviában 140.54, az Egyesült Államokban 150. Az élelmiszerek árai a békebeli árhoz viszonyítva és százaz számot véve alapul így alakultak ki: Németország 131, Ausztria 108, Bulgária 73, Dánia 119, Amerika 118, Franciaország 126, Magyarország 97, Jugoszlávia 106.

Ezután a kimitatás a tüzelőanyag drágaságával foglalkozik és megállapítja, hogy a tüzelőanyag ára Németországban, az Egyesült Államokban, Dániában és Angliában a legmagasabb, míg Csehszlovákiában, Magyarországon és Jugoszláviában a legalacsonyabb. A lakások indexe is elkészült és eszerint Dániában, Németországban, az Egyesült Államokban és Jugoszláviában, amely e tekintetben a legutolsó helyen áll, a legdrágábbak a

lakások. A legolcsóbbak a lakások Ausztriában, majd a sorban Franciaország, Lengyelország, Csehszlovákia, Magyarország és Olaszország következnek.

A közszükségleti cikkek árait országokint csoportosítja a közgazdasági lap, amelyek adatai szerint Jugoszlávia árdrágaság tekintetében a hatodik helyen áll. Az élet Dániában, Hollandiában, Svájcban, a legdrágább. Franciaországban, Görögországban, Ausztriában, Magyarországon és Olaszországban olcsóbb.

Az 1913-as élelmiszerárakat véve figyelembe, az index Jugoszláviában 140-et mutat. Magyarországon 100-at, míg Olaszországban csak 83-at, Bulgáriában pedig 73-at, ami azt jelenti, hogy ez utóbbi két országban a megélhetés sokkal könnyebb, mint a háboru előtt volt.

— Az egyes kormányoknak külön megküldik a szovjet gazdasági megnemtámadási tervezetét. Genfől jelentik: Az Európa-konferencia bizottságában a gazdasági megnemtámadási egyezmény vitájában Sokolnikov londoni szovjetkötvet válszolt az elhangzott felszólalásokra s újra részletesen ismertette az orosz javaslatot. Az ülésen megegyezés nem jött létre az iránt, hogy az ülésszak jegyzőkönyvét a népszövetségi főtítkárság útján elküldik a kormányoknak azzal, hogy válaszaikat írásban közöljék az orosz tervről és az ülésszakban a tervvel kapcsolatban felmerült egyéb kérdésekről.

Hoovering-terv

Árízsi nagykő

Young-terv. me... válság miatt ki... A válság idejére... amok között fenn... natkozó szerződés... zonyokhoz képest

A feladatot az... ormánya teljesen... at, de az érdekelt... ak olyan megol... kérdések szabá... amerikai kong... tónak fog tart...

5. Az Intransi... lező hatalmak és... usai valószínűleg... n ülnek össze ér... li kérdés újabb...

ager" ujdonsága!

este. sz. Putnik Bálint.

Berlinben... tereket a be...

míg a szomszédok... A másik rabló el... dik rablótámadás... ben folyt le, ahol... újságkihordónót... előfizetési díjakat... az asszonyt és 88... éntárcájából. A... l egy fiatalember... automatát. Mint... már régebben elő... utomatát jelzőké... y, hogy a rendőr... olvajt idejében le...

millió dollár deficit... ában az ideai költ... ónból jelentik: Az... költségvetési évé... 2800 millió dollár... lt év költségvetési... dollár volt.

ndje... net

5.15 órakor... u. 20 óra... d. u. 8.30 kor... d. u. 18.30... rakor... 10.30 kor.

ápolja

Zsidó gazdasági tanács és jogvédő iroda felállítását határozták el a szatmári zsidóság gazdasági konferenciáján

Hogyan lehetne a zsidó kereskedők és iparosok helyzetén könnyíteni

Satmar-Szatmár, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). A keletvidéki zsidóság nyomorának enyhítése érdekében indított akció hétfőn délután a szatmár-megyei zsidóság képviselőit hívta össze gazdasági konferenciára a Zsidó Párt erdélyi tartományi vezetősége. A konferencián elhangzott referátumok teljes részletességgel tárták fel a súlyos nélkülözésekben szenvedő zsidó lakosság bajainak okait. A konferencia néhány gyakorlati értékű és a legrövidebb időn belül megvalósítható határozatot tett magáévá, amelyek alapján fogják képezni a zsidó lakosság anyagi létfeltételei megjavításáért indított harcok.

A konferencián dr. Fischer Sámuel elnök, aki az értekezlet szükségességét és céljait vázolta.

Rosenberg Sámuel a kereskedőosztály tragikus és reménytelen helyzetéről számolt be a konferenciának. A hitelélet stagnálása, a magas boltberek, a horribilis vámkok, az elviselhetetlen közterhek s a közönség vásárlóerejének rohamos csökkenése teljesen aláásták a zsidó kereskedő társadalom ellenállóképességét.

Weisz Adolf az iparosság helyzetéről referált és különösképpen az adóbehajtások kíméletlenségét vázolta. A pénzügyi hatóságok ma már odáig mennek, hogy a törvény intézkedései ellenére lefoglalják és elárvereztetik az iparosok létfenntartásához szükséges szerszámokat is.

A zsidósággal szemben kíméletlenül alkalmazzák az adópolitikát

Dr. Markovits Aladár a közterhek problémáját fejtegette. A zsidó lakossággal szemben különös kíméletlenséggel alkalmazzák az állam adópolitikáját. Valóságos anarchia uralkodik a községi adózás terén is, amely különösképpen a falusi zsidó lakosságot sújtja. A községek nem elégszenek meg a törvény által engedélyezett maximális pótdadó kivételével, hanem ezenfelül még 100-200 százalék községi pótdadót vetnek ki a törvény kifejezett intézkedései ellenére. Nagy serelem a zsidó egzisztenciának a horribilisra felemelt kocsmailleték, amely már eddig is számos család szájából vette ki a kenyeret.

Az előadó szakszerűen ismerteti ezután a kihágási eljárás maradi voltát, majd javasolja, hogy úgy a közterhekkel kapcsolatos serelem, mint az általános gazdasági és pénzügyi bajok tanulmányozása végett alakítsanak a Zsidó Párt minden megyeszékhelyen gazdasági tanácsokat.

A falusi zsidóság súlyos helyzete

Diamand Gyula a falusi zsidóság helyzetét ismerteti. Referátumában odakonkludál, hogy eddig a falun lakó zsidó családok biztosítani tudták maguk számára a megélhetéshez szükséges minimumot, azonban az egyre inkább elmélyülő gazdasági válság hovatovább még a betevő falatot is ki fogja venni a zsidó lakosság szájából.

Dr. Fischer Sámuel referátumában a zsidó kisbirtokosok és bérlők helyzetével foglalkozik. A birtokosokat a tönk szélére juttatta a mezőgazdasági válság. Az ingatlanok értékcsökkenése folytán a konjunktúra idején felvett adósságokat képtelenek a birtokosok visszafizetni, mert a mai árak mellett a mezőgazdasági termékek még a létfenntartási minimumot is alig fedezik. Felhívja a Zsidó Párt képviselőinek figyelmét arra, hogy a mezőgazdák érdekében hozandó törvényhozási intézkedéseknél legyenek figyelemmel a zsidó kisgazdák érdekeinek megvédésére is. Rámutat arra, hogy nemcsak hogy nem sikerül a deklasztált elemeket produktív pályákon elhelyezni, hanem ellenkezőleg, a zsidóság produktív része is elproletárizálódik. Helyesnek tartaná, ha a kényszerlegyezőségi törvény a gazdákra is kiterjeszkedne.

Dr. Stern Mór a hitközségek anyagi helyzetéről referálva rámutat arra az anomáliára, hogy a hitközségi intézményeket, így többek között a rituális fürdőt is adóval sújtja az állam, ahelyett, hogy szubvencióval sietne a létükben veszélyeztetett hitközségek segítségére.

Dr. Borgida József javasolta, hogy min-

den egyes megyeszékhelyen állítsanak fel a Zsidó Párt jogvédő irodákat, amelyeknek tevékenysége különösképpen arra terjedne ki, hogy a közterhek tekintetében megfelelő jogvédelemben részesítse a zsidó egzisztenciákat.

Fischer Hermann a fakeskedelem kritikus helyzetét tárta fel, Hirsch Jakab pedig nívós referátumban a hitelélet stagnálásából származó bajokra mutatott rá.

Dr. Fischer József expozéja

Az egyes referátumok elhangzása után dr. Fischer József országgyűlési képviselő emelkedett szólétra és mindenekelőtt köszönetet mondott a Zsidó Párt szatmári tagozati vezetőségének a konferencia szakkerületének elnökségének és példás megrendezéséért. Éltrevalónak tartja dr. Markovits Aladár azon javaslatát, hogy a megyeszékhelyeken gazdasági tanácsokat létesítsen a Zsidó Párt. Hasonlóképpen igen fontos érdekek főzödnék a jogvédő irodák alapos megszervezéséhez. Ezenfelül azonban feltétlenül szükséges a Zsidó Párt kereteinek kiépítése és az összzsidóságnak a pártmozgalomba való inkadrálása, hogy a pártvezetőség a kellő sulyal tudjon a

határozatoknak érvényt szerezni. Ennek megfelelően sürgősen megszervezendők minden megyeszékhelyen a pártirodák.

A zsidóság elszegényedésének okai

A továbbiakban Fischer József dr. a zsidóság elszegényedésének okait analizálja. Számottevő zsidó vagyonok semmisültek meg a krízis forgatagában. A vagyonok tulajdonosai nem számoltak azzal, hogy a hét kövér esztendő után hét sovány esztendő jön, a zsidó középosztály nem gondolt a tartalékolásra és a mai válság már utolsó vagyoni rezervoárjait is kikezdte. A zsidó vagyonoknak egy tekintélyes része a korrupció szennyes csatornáin folyt el. Rendszer volt az elmúlt tíz esztendőben, hogy a zsidó egzisztenciák jogos követeléseikhez csak baksis révén juthattak hozzá. A baksis vámszedői mesterségesen teremtettek olyan helyzeteket, amelyekből csak ezen az uton mekkülhetett a zsidó áldozat. A zsidóságot szeretik az antiszemita korrupció előmozdításával vádolni. Tények bizonyítják azonban, hogy a zsidóság nem előidézöje, hanem politikai és morális szempontból egyaránt kötelességünk követelni, hogy szűnjék meg ez az állapot, amelyben a zsidó csak illegitim uton juthat jogos követeléseire.

A továbbiakban Fischer József dr. a gazdasági nyomor enyhítésének gyakorlati lehetőségeit fejtegette. A nagy tetszéssel fogadott expozé után a konferencia elhatározta, a gazdasági tanács és a jogvédő iroda sürgős felállítását. Ugyancsak elhatározták, hogy intenzív szervező munkával viszik keresztül a Zsidó Párt kereteinek kiépítését.

Franz Oppenheimer Palesztinában

Véglegesen lekerült a napirendről a jeruzsálemi arab Kalifátus terve

Uj kolóniát alapítanak a Chibát-Cion 50-ik évfordulója alkalmából

Jeruzsálem, november 5. Lapunk tegnapi számában foglalkoztunk az arab kalifátusnak Jeruzsálemben való restaurálása és általában a pán-arab mozgalom kérdésével. Megírtuk, hogy az egyiptomi mohamedánok, valamint az angol kormány szembehelyezkedése folytán Shaukat Ali az események hatása alatt kénytelen volt cáfolatot közzétenni, amelyben valótannak minősítette azt a hírt, amely szerint tárgyalásokat folytatott volna a török exszultánnal a jeruzsálemi kalifátus ügyében. Shaukat Ali és akciójának kudarcával egyidejűleg lehanyatlott a jeruzsálemi főmufti hatalma is, aki a palesztinai zsidó országépítés elnyomását akarta felforszírozni. Shaukat

Ali propagandájának előmozdításával.

A főmufti is cáfolja a kalifátus tervét

A legújabb jelentések szerint a főmufti is, akinek hatalma alapján rendült meg az utóbbi időben, ugyancsak nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy a decemberre összehívott jeruzsálemi pán-izlam kongresszuson nem fogják napirendre tűzni a kalifátus kérdését. A főmufti cáfolatában a zsidó sajtó kohlománjának tulajdonítja a jeruzsálemi kalifátus kérdésének a felvetését. Ezzel szemben pedig az igazság az, hogy igen tekintélyes egyiptomi, palesztinai

arab lapok, valamint az angol sajtó orgánumai is kimerítően foglalkoztak ezzel az akcióval. És éppen ezeknek a lapoknak, illetve a mögöttük álló körök állásfoglalásának tulajdonítható az a szánalmas szerep, amely ezekben a cáfolatokban jutott Shaukat Ali és a jeruzsálemi főmufti osztályrészeül.

Miért nem volt sztrájk a Balfour-deklaráció évfordulóján

A főmufti hatalmának megrendülésére és az általa vezetett agresszív politika népszerűségére jellemző, hogy az arab exekutive elvetette a főmufti kívánságát, hogy november 2-án, a Balfour-deklaráció évfordulójának napján általános arab sztrájkot rendezzenek a Palesztina-mandátum elleni tiltakozás jeléül. A főmufti hivatalos lapja, az El Jamea el Arabia természetesen keserű hangon támadja az arab exekutívét ezen magatartásáért.

Zsidó-arab autósztájk

Jeruzsálem, november 5. A palesztinai zsidó-arab közeledésre jellemző, hogy a zsidó és az arab autótulajdonosok és sofförök egységes sztrájkot léptettek életbe, miután a kormány nem teljesítette az autótaxa leépítésére felterjesztett követeléseiket, hanem ehelyett az illetékeknek júliusra visszamenő fizetését forszírozta.

Chibát Cion félszázados jubileuma

Jeruzsálem, november 5. A Chibath Cion mozgalom megalapításának ötvenedik évfordulója alkalmából a zsidó kolóniati létesítmények, amely Chibath Cion nevet fogja viselni

Franz Oppenheimer Palesztinában

Jeruzsálem, november 5. A napokban Palesztinába érkezett prof. dr. Franz Oppenheimer, a világhírű közgazdász, aki egy félesztendő fog az országban tölteni. A világhírű tudós a jeruzsálemi egyetemen és azonkívül is sorozatos előadásokat fog tartani „Kapitalizmus és kommunizmus ellen” címmel. Ezt a címet viseli legújabb műve is, amely a közeli napokban fog megjelenni a könyvpiacra. Franz Oppenheimer egyébként kétezret kötetet ajándékozott a jeruzsálemi egyetem könyvtárának, főleg tudományos gyűjteményéből.

Primăria Municipiului Cluj, Nr.: 22445-1931.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 9 Decembrie 1931 ora 9 a. m. se va ține în localul Atelierului Central din Calea Traian Nr. 19 licitație publică pentru vânzarea următoarelor obiecte în afară de uz și anume:

1. 67 buc. envelope de automobile vechi, uzate cu diferite dimensiuni, în valoare de Lei;
2. 106 buc. bandage de cauciuc uzate dela autocamioane împreună cu rafurile de fier în valoare de Lei;
3. cca 5000 Kg. fier vechi forgeabil (potoave, fier și oțel laminar) în valoare de Lei;

Licitatiya se va ține în conformitate cu art. 87-110 din Legea asupra Contab. Publ. regulamentul O. C. L. și norme publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4. VI. 1931 prin bunăvoință.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea obiectelor reflectate, iar oferta se va face numai în conformitate cu caetul de sarcini, care poate fi văzut în fiecare zi dela ora 8-11 în localul Atelierului Central din Calea Traian 19. Cluj, la 30 Octombrie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

TŐZSDE

Kolozsvár, nov. 5. Márka 40, holland forint 68.50, dollár 168.50, font 675, francia frank 670, lira 8.80, cseh korona 4.99, pengő 26, dinár 3, silling 22.50, svájci frank 33.15, zloty 19.50, belga frank 24.

OVAKODJATOK
A HIDEG, A NEDVESSÉG ÉS POR
VESZEDELMEITŐL
VEDJETEK
TOROKTOKAT, MELLETEKET ÉS A
TÜDŐKET A MEGHŰLÉS, TOROKFÁ-
JÁS, ASTMA, BRONSITA, INFLUENZA
ELLEN, A
VALDA PASTILLÁK
ÁLTAL, ELTÁVOLITJA ÉS LÉGYŐZI A
LÉGI SZERVEK ELLENI BETEGES MEGTÁMADÁSOKAT
A DOBOZ FAC-SIMILJE
KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN

Fantaszt

Bucuresti-B Uj Kelet tudósítójától. A mai súlyos idő nem veszítené a kultuszminiszterrel ezuttal se mondására. Kellemtelen igyekezetek fejé

Vlad elnök — Az elnöklyénvaló — nem veszítené a kultuszminiszterrel ezuttal se mondására. Kellemtelen igyekezetek fejé

Nem — A továbbiakban, hogy a kormányt me

Bucuresti-B Aderulul sze indított az e

Bucuresti-B rentul feltű mány átszer ca külügym az ottani köv térium irán Belügyminis oktatásügyi fesszor, a k Pompei hely rülne.

Fantasztikus hírek a kormány átszervezéséről

A Curentul szerint Grigore Filipescu a Tepes Liga vezetője lesz a belügyminiszter

Vlad Aurel nem tartja Mihalachet alkalmasnak arra, hogy Maniu helyét elfoglalja. Miért nem alakította meg Averescu marsall a személyiségek kormányát

Bucuresti-Bukarest, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az Adeverul ma délutáni számában beszélgetést közöl, melyet a lap munkatársa Vlad Aurel doktortól, a nemzeti parasztpárti kormány volt kultuszminiszterével folytatott. Vlad Aurel ezuttal sem cáfolt rá közismert szókimondására. Nyilatkozatában különböző kellemetlen igazságokat vagdos a párt vezetőinek fejéhez.

Vlad Aurel csak Maniut akarja elnökölni

— Az elnökség kérdése? Az volna helyénvaló — mondotta Vlad Aurel — ha a mai súlyos időkben a nemzeti parasztpárt nem vesztené idejét és energiáját az elnökség problémájával. Maniu Gyulának is meg kellene gondolnia, hogy vajjon nem-e tartozik ő az adott körülmények között visszatérni a nemzeti parasztpárt élére. Amikor lemondott egészen más viszonyok uralkodtak az országban. Azóta a helyzet rosszabbodott oly annyira, hogy az országnak ma szüksége van Maniu munkásságára. Nem tudom elképzelni, hogy más valaki töltsen be helyét a nemzeti parasztpárt élén. Ki volna az utód? Valóban szimpatikus ember és Erdélyben is jelentős tekintélynek örvendő. De már bocásnak meg, véleményem szerint Mihalache nem tudná helyettesíteni Maniut. Titulescu? Mindenekelőtt is meg kell kérdezni, hogy vajjon Titulescu, aki ma oly kivételes helyet foglal el a nemzetközi diplomáciában, aspirál-e egyáltalán a nemzeti parasztpárt elnökségére?

Nem lehetetlen az erdélyi blokk

A továbbiakban kijelentette Vlad Aurel, hogy a mai súlyos viszonyok között egyik ellenzéki pártnak sem szabad l'art pour l'art ellenzéki politikát folytatni. Következésképpen nem szabad semmilyen kormányt megakadályozni abban, hogy bármily drasztikus intézkedésekkel is biztosítsa a költségvetési egyensúlyt. A mai helyzet nemzeti kormány alakítását diktálja s ennek létre is kell jönnie. Végül kijelentette Vlad Aurel, hogy Erdélyben komoly elégedetlenség ütötte fel fejét a régi regionalizmussal szemben s ezért nem lesz meglepetés, ha egy adott pillanatban az összes erdélyi politikusok pártárnyalatra való tekintet nélkül közös frontba fognak tömörülni.

Bratianu György akciója az ellenzéki front kiépítésére

Bucuresti-Bukarest, november 5. Az Adeverul szerint George Bratianu akcióit indított az ellenzéki front kiépítése érdekében. A georgisták vezére tárgyalásokat folytatott Gogával, Averescuval, Lupuval s néhány nemzeti parasztpárti vezetővel. A front célja az volna, hogy helyreállítsák a belpolitikában az alkotmányos ságot, új választások kiírásával, amelyek a lakosság szabadon határozni meg, hogy kiket küld a parlamentbe. George Bratianu szeretné kizárni ebből az akcióból a Duca elnöklete alatt álló liberális pártot.

Átszervezik a kormányt?

Bucuresti-Bukarest, november 5. A Curentul feltűnést keltő hírt közölt a kormány átszervezéséről. A lap szerint Ghica külügyminiszter visszamegy Rómába az ottani követség élére s a külügyminiszteri irányítását Argetoianu veszi át. Belügyminiszter Grigore Filipescu, közoktatásügyi miniszter pedig Pompei professzor, a kamara jelenlegi elnöke lesz. Pompei helyébe Petrovici professzor kerülne.

Hivatalos körökben ezt az értesülést határozottan cáfolják.

Averescunak felajánlották a személyiségi kormány megalakítását de nem fogadta el

Bucuresti-Bukarest, november 5. Az Adeverul szerint minden cáfolat ellenére is megfelel a valóságnak az a hír, hogy Averescu marsallnak felsőbb helyről felajánlották személyiségekből álló kormány felállítását. A terv szerint a kormányban Argetoianu, Manoilescu, Iunian Madgearu, Goga Octavian, George Bratianu és dr. Lupu vettek volna részt. Averescu marsall nem fogadta el ezt a megbi zatást, amelynek éle végeredményben a pártok ellen irányult volna. Az új kormány ugyanis kényszerült volna működésében a Jorga-Argetoianu kabinet nyomdokain haladnia. A feltűnést keltő hírt politikai körökben élénken kommentálják.

Bucuresti-Bukarest, november 5. A Curentul értesülése szerint Maniu Gyula a

parlament megnyitása idején külföldre utazik és ezzel véget vet az elnöksége körüli folytonos tárgyalásoknak és puhításoknak és a maga részéről ezt az ügyet befejezettnek nyilvánítja, amelyet nem opportunus többé feszegetni.

Mihalache tegnap a fővárosba érkezett és elhatározta, hogy sürgősen összehívja a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsulését. E célból érintkezésbe lépett Vajda Sándorral, hogy közösen állapítsák meg az ülés időpontját. Ezen a tanácsülésen fognak végleg dönteni az elnökséget illetően és foglalkoznak a Madgearu-Ioanitescu afférrel is, amelyet igen kellemetlennek ítélnék a párt vezető köreiben.

A nemzeti parasztpárt sürgeti a választásokat

Bucuresti-Bukarest, november 5. A Dimineata értesülése szerint a nemzeti parasztpárt akcióit indít a közéleti választások mielőbbi megtartása végett. A párt reméli, hogy a többi pártokkal közösen

Az angol szigeteken, Dél-Angliában, Norvégiában és a környező tengereken borzalmas viharok pusztítanak

A vihar egy angol szénbányát beomlasztott és hétszáz bányász elől elzárta a kivezető utat

London, november 5. Az angol szigeteket környező tengerek és Délanglia szárazföldje felett hatalmas vihar dühöng. Erős szélrohajok mellett állandóan havas zápor hull. A szabad tengeren az orkán többemelet magasú hullámokat sodor tova. A hajózást csak a legnagyobb nehézségek mellett tarthatják fenn még a La Manche csatornában is. Az óceán felől több hajó segélykérő jeleket adott le. A szárazföldön a több mint huszon-

nég órája tartó orkán és felhőszakadászerű záporok nagy károkat okoztak. Számos országot víz alatt áll. A szélrohajok táviró- és telefonpóznákat döntöttek le s évtizedes fákat téptek ki a földből és sodortak meszszi- re.

Rhondda Walleyben egyik szénbánya tárnafolyosója a hatalmas esőzés következtében beomlott és hétszáz bányász elől a kivezető utat elzárta. A mentőmunkásokat azonnal megindí-

Corso Mozsószínház

DANTON

Hatalmas dráma. Németül beszélő film. A francia forradalom megrázó eseményei páratlan hűséggel, peregnék e páratlan filmalkotásban.

Főszereplő:

Fritz Kortner

Műsor előtt: Világhíradó.

bonyolíthatja le ezt az akciót és hajlandó az összes pártok közös listáin részt venni.

A nemzeti parasztpárt bukaresti klubjában ma este Mihalache előadást tart a mezőgazdasági adósságok konvertálásáról ismertetve erre vonatkozólag készített javaslatát.

Lupu audienciája a királynál

Bucuresti-Bukarest, november 5. Dr. Lupu tegnap kihallgatáson jelent meg a királynál. Audienciája során ismertette a bolgár-ágrártörökkel folytatott tárgyalásait és szófiai látogatását, valamint Boris királynál történt audienciáját. A párt vezér azután az ország helyzetét ismertette, rámutatva a gazdasági és pénzügyi problémákra és azok gyors megoldására. Lupu egy nemzeti kormány létesítésében látja a kibontakozást.

Intellektuellekből álló betörőbandát tartóztattak le Csernovicban

A bukaresti sziguranca szenzációs leleplezései

Bucuresti-Bukarest, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). A sziguranca vezérigazgatósága már hosszabb idő óta köröztet egy Edgard Etie nevű lengyel alattvalót, akinek lelkiismeretét több betörés és különös képpen kasszafurás terheli. Edgard Etie röviddel ezelőtt titokzatos körülmények között megszökött a vacaresti börtönből és azóta nyoma veszett. Mindössze annyit sikerült róla hosszszas nyomozás után megtudni, hogy Bacauban járt, ahol két barátja is van: egy anya és leánya. A két nőt tartóztatták s a fővárosba szállították. lakásaikon pedig a bacau sziguranca ágensei helyezkedtek el. Nemsokára levél érkezett a keresett betörőtől, aki közli barátjaival, hogy Csernovicban tartózkodik, ahol a közjó érdekében még egy utolsó és nagy betörést készített elő. Amennyiben ez sikerül, lesz elegendő pénze ahhoz, hogy velük

együtt átkeljenek az óceánon. Stratulescu vezérigazgató személyesen utazott Csernovicba. Rövid nyomozás után kiderült, hogy Etie valóban ott tartózkodik és meleg barátságot tart fenn Sascha Cavescajával, az egyik Csernovici varieté csillagával. Az Odescu ucca 12. szám alatt egy butorozott szobában a legrosszabb időben zavarták meg a sziguranca ágensei a szerelmeseket. Etie-t, aki gyanulatlantul pizsamában fogadta a rendőrközögeket, megvasalva szállították a csernovici sziguranca. A szobában tartott házkutatás meglepő eredményt végződött. Egy levelet találtak, amelyen „kapitány” aláírás ékeskedett. A kapitány közli, hogy teljesen helyesli Etie terveit és Csernovicba érkezik, hogy a műveleteket személyesen ellenőrizze. A kapitány csakugyan megérkezett és az Odescu ucca 12. szám alatt egyenesen két detektív kar-

jaiba rohant. Kihallgatása meglepő felfedezésre vezetett. Kiderült, hogy a letartóztatott kapitányt Tulea Mihálynak hívják és egy tutovamegyei iskola igazgató-tanítója és a bandába elvből csakis intellektuelleket vett fel. Vallomása alapján letartóztatták Iancu Procopovici ujságíró, a csernovici Luptatorul című lap munkatársát, Iulia Enciovsky csernovicmegyei tanítónőt, Gadiewsky Péter kereskedőt, a tanítónő barátját és egy Rosenfeld Alfréd nevezetű diákot, aki az elrabolt holmik értékesítésével járult hozzá az igazgató-tanító vezetése alatt működő banda eredményes tevékenységéhez. Az összes letartóztatottakat Bukarestbe szállították, ahol Eugen Christescu sziguranca igazgató folytatja kihallgatásukat. Tulea Mihály igazgató-tanító, a banda kapitánya eddig tizennyole betörést ismert be.

DE
Márka 40, holland
50, font 675, fran-
cseh korona 4.99,
ing 22.50, svájci
belga frank 24.

ÁTMENETI KABÁT Lei 1700 és feljebb
RAGLAN Ia FLAUSCH Lei 3000 és feljebb
M. NEUMANN RUHAÁRUHÁZ CLUJ, PIATA UNIREI 14.

A beszarábiai zsidóság közvetlenül az éhhalál előtt áll

Michel Landau zsidó képviselő nyilatkozata az Uj Keletnek a beszarábiai zsidóság tragédiájáról

Bucuresti-Bukarest, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától): Az Országos Zsidó Párt Calea Baratiein levő új helyiségében kerestük fel a beszarábiai zsidóság fiatal és harcos vezérét, Michel Landaut.

Beszélgésünk természetesen a beszarábiai zsidóság helyzetére terelődött, amelyről az utóbbi időben a legriasztóbb hírek keringenek.

— Ezek a hírek — mondotta Landau — sajnos, igazak és ha a legrovidebb időn belül nem érkezik segítség, a beszarábiai zsidóság tömegesen kerül koldusbotra, vagy... még ennél is rosszabb helyzetbe...

— Ha az egész országban — folytatta — nehézségek vannak, hát ezek talán százaszorosán érődnék a gazdaságilag agyonnyomorított Beszarábiában. Ha a régióban vannak még üzemből levő vállalatok, Beszarábiában ez a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A lakosság 90 százaléka földművesekből áll, úgy, hogy ezeknek a nyomorúsága természetesen rányomja bélyegét az egész tartományra.

A zsidó parasztnak élvehalva fizetnie kell

— 12.000 zsidó család foglalkozik a Prut és Dnyeszter közötti tartományban földműveléssel. Nekik nemcsak a román parasztnak szenvedéseit kell elviselniük, de szenvedniük kell zsidó voltukért is. A román parasztnak nem fizet adót, bármennyire is erőszakolják. A zsidó parasztnak nem engedheti meg magának ezt a „luxust”, a zsidónak élve vagy halva fizetnie kell. A román parasztnak nem hajtják végre, a zsidó parasztnak azonban kiméltlenül elárverezik utolsó talpalatnyi földjét is.

— A Jonit és az Ica segélyakciói csoport jelentenek a végtelen tengerben, a pénzügyi hatóságok pressziójával szemben. A zsidó parasztnak százaszorosán nehezebb elviselnie a nyomort, miután az ő igényei magasabbak, mint a román parasztnak. A zsidó parasztnak nem tud el lenni petróleumos lámpa nélkül, egy újságot járát, jobban öltözik...

Az első koldusok

— Ha még oly súlyos is a beszarábiai zsidó parasztnak helyzete, ezzel szemben a nagyobb falvakban, mezővárosokban letelepedett kisiparos még a betevő falatot sem képes megszerezni. Ő az első áldozata annak, hogy úgy a városi, mint a falusi ember leszállította igényeit és megtakarításokat eszközöl. Költségvetésében nincs fogyasztás, nincs munka, ha nincs munka, nincs kereset. Ezer és ezer szerencsétlen munkanélküli kisiparos fordul a hitközségekhez segélyért, amelyek azonban nem képesek önmagukat sem fenntartani, így tehát kénytelenek kezükbe venni a koldusbotot, ha nem akarják, hogy családjaik éhenhaljanak. Tömegek válnak így koldusokká. A beszarábiai zsidó kisiparos, az ország nyomorúságának első áldozata, első koldusa. Landau ezuttal megejtette, hogy:

— Energiapazarlás és helytelen az Ort-nak az az akciója, amely a zsidó kereskedő osztályt a kisipari pályára segíti, mert sem a megfelelő eszköz, sem az idő-

pont, amelyet megválasztottak az Ort vezetői, nem felel meg a kitűzött célnak.

Csőd az egész vonalon

— Ami a kis- és középkereskedőt illeti, azoknak helyzetét eléggé megvilágítottam, ha egyszerűen azt mondom, hogy ma nincs egyetlen beszarábiai zsidó kereskedő, aki ne ment volna csődbe, vagy hogyha ez nem történt még meg, hogy ne készülne csődöt kérni s eddig csak a szegényeztet tartotta vissza a csőd bejelentésétől.

— A zsidó kereskedő volt az, akit évenként keresztül szipolyoztak ki a legkiméletlenebbül a bankárok és ma, amikor a leginkább volnának a bankokra utalva, ezek bezárják kapukat s anélkül, hogy betéteseiknek valamit is fizetnének, a legkiméletlenebbül végrehajtják azokat, akik nekik tartoznak.

— És Landau tovább folytatta a gyászos kép lefestését:

— Kisenevnek a legutóbbi időkig 26 bankja volt. Nem maradt belőlük csak 4. Egyetlen üzletág sem képes tartani magát. Az egykor virágzó beszarábiai gabonakereskedeleme a zéróra süllyedt. A

gyümölcskereskedeleme 2 milliárd lej hozott háború előtt ennek a tartománynak, ma semmit. A parasztnak a szó szoros értelmében kiöntik az uccára a bort.

Az intellektuelek nyomora is napról-napra nő

— Ami az intellektueleket illeti, nyomoruk napról-napra nő. A magántisztviselők a vállalatok tönkremenetele következtében kenyértelenül maradtak. 250 kisenevi ügyvédnek legnagyobb része zsidó. Nyomorognak. Rosszul megy az orvosoknak is.

— A gazdasági leromlás természetesen maga után vonta a kulturális intézetek megsemmisülését is. Összeszűrt szívvel kell látnunk, hogy évtizedes küzdelemünk gyümölcse rombadól. Kisenevben, ahol a gimnáziumokon kívül 13 zsidó iskolánk volt, ma 2500 tanuló került az uccára, mert az iskolákat nem lehetett kinyitni. A hitközségek nem képesek fizetni a tanítókat és ilyen körülmények között rövidesen sor kerül a többi zsidó köznevelési intézmények bezárására is.

— Ennek az állapotnak igen szomorú

következményei lesznek a beszarábiai zsidó ifjuság jövőjére vonatkozólag. A nyomor, a szervezetenélküliség anarchiája lesz urrá a zsidóságon. Mert hiszen ha mi zsidók nem vagyunk abban a helyzetben, hogy segíthessünk magunkon, hiába várnunk — még ha joggal is — másoktól segítséget.

— Mégis, mi lesz, hogy lesz? — kérdeztük.

— Abból, amit vázoltam — volt Landau válasza — két dologra következtethetünk. És pedig először, hogy a dolgok nem mehetnek így tovább anélkül, hogy azok ne jelentenek végzetessé válható veszedelmet a mi nemzeti létünknek, de ezenkívül a társadalmi rendre is. Másodszor: meg kell találni azokat a megoldási lehetőségeket, amelyek felett csak az állam rendelkezik. És az állam ezekben a nehéz időkben nem nézheti nem törődéssel, hogy a dolgok hova fejlődnek. A korlátozott sovén mentalitást, amely a kisebbségi polgárokat idegeneknek tekintette, fel kell hogy váltsa egy megértő, testvéri támogatás. Az adórendszert sűrűsíteni meg kell változtatni, az államnak sűrűsösköbe kell lépnie, hogy az élet meginduljon a Pruton tuli Beszarábiában. A nyomor elérte legmagasabb fokát és rövidesen láthatóvá lesznek az anarchia szimptomái.

— Segíteni kell, amíg nem késő. És akkor talán a mi zsidóink, akik a szerencsétlenek között a legszerencsétlenebbek, ők is hozzájutnak egy darab kenyérhez.

Lloyd George lesz az angol munkáspárt elnöke?

Az egyoldalú francia-barát politika a konzervatív-többségű kormány számára is lehetetlenné vált. Beiktatták az alsóház új elnökét hivatalába. Lloyd George lemondott a liberálistól elnökségéről

London, november 5. Az alsóházban ma ment végbe az elnök hivatalba iktatásának ünnepélyes aktsusa. A képviselők Fitzroy elnök vezetésével felvonultak a lordok háza ülésteremébe, ahol a lordkancellár ismertette az alsóházi elnökválasztás szentesítéséről szóló királyi leiratot. Fitzroy és a képviselők tudomásul vették az uralkodó leiratát, majd visszatértek az alsóházba. Az elnök magára öltötte a selyempalástot, fejére parókát tett s felment az elnöki emelvényre. Ezután megkezdődött a képviselők esküte-

Politikai körökben abból a tényből, hogy a rekonstruált nemzeti egységkormány listáját csak hétfőn fogják nyilvánosságra hozni, arra következtetnek, hogy még bizonyos ellentétek állanak fenn az egyes tárcák betöltése körül. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Macdonald a skóciai Lossiemouthbe érkezett, ahol gépkocsiját diadalmenetben kísérték végig a városban. A tömeg állandóan lelkesen tüntetett a miniszterelnök mellett. Az autó néhány percet megállt azon ház előtt, amelyben Macdonald nélkülözéseken gazdag ifjúkorát töltötte. Az üdvözlésekre adott válaszában a miniszterelnök hangoztatta, hogy a kormány igyekeznék megfelelni a rá váró feladatoknak. Macdonald hétfőig marad Lossiemouthben s azután visszatér a fővárosba.

Macdonald hétfői visszatérte előtt az átalakított kormány listáját nem hozzák nyilvánosságra.

London, november 5. Több lap azt hangoztatja, hogy az egyoldalú franciabarát külpolitika a most következő konzervatív többségű rezsim alatt is lehetetlenné vált, mert a franciák kiméltlenül kihasználták a fontválság idején az angol pénzügyi szorultságát. Valószínű, ennek világos belátásával kapcsolatban Sir Austín Chamberlainnek a kormányból való kiválása is.

Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Anglia képviselőit szívesen fogadják a leszerelési konferencián Henderson kezében hagyni, aki választási balsikere után nem tartozik az aktív politikusok közé s erőlyesen fogja képviselni a lefegyverkezést kívánó álláspontot.

London, november 5. A font újabb gyengülését azzal magyarázzák, hogy a stabilizálás időpontját még mindig bizonytalannak tartják, de másfelől azzal is, hogy a védővámok bevezetése előtt az angol kereskedelem igyekszik nagy külföldi áru készletet beszerezni, ami a devizák utáni kereslet növekedését vonta maga után. Egyébként pénzügyi körökben nem várnak rátaemelést az Angol Bank részéről, miután beigazolódott, hogy kötött devizafor-

galom mellett kamatpolitikai intézkedésekkel úgy sem lehet ellensúlyozni a valuta lanyhaságát.

A dollár szilárdul s így valószínűleg el fog maradni a Federal Reserve bankok tervezett kamatlábemelésé is.

London, november 5. Lloyd George levelet intézett Sir Herbert Samuelhez,

Sir Herbert Samuel Anglia jövődi miniszterelnöke

London, november 5. Az angol választások kimenetelével kapcsolatban rendkívül érdekes cikket közöl az Evening Standard, melyben többek között a következőket írja:

„Sir Herbert Samuel a lezajlott választások következtében oly erőteljes morális hatalom lett Angliában, amelynek révén kezében tartja a politika összes kártyáit. Mint a szabadvám meggyőződés híve, egy magas szintű politikai elvű harcol. Ha kilépne a jelenlegi kormányból, úgy nemesek az ellenzék elismert vezére lenne, hanem az a lépés még döntőbb jelentőségű fejleményeket is magával hozhatna. A liberálisoknak jelenleg több sanszuk van a hatalom csuesára, mint a munkáspártnak. Így Sir Herbert Samuel lenne a hatalom természetszerű örököse. Ha meghonosítják a védővámot, úgy közvetlenül az ellenzékre kerül a sor,

melyben közölte, hogy lemond a liberális párt elnökségéről. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a liberális párt parlamenti frakció elnökévé Sir Herbert Samuelt választották meg. Minden jel arra mutat, hogy Lloyd George, aki az utóbbi hetekben erőteljesen balra toldott, az angol munkáspárt elnöke lesz.

ezzel pedig Herbert Samuel lenne az adott miniszterelnök. A kötelesség ösvénye így a hirtév lenne. Amidőn Lloyd George Palesztina fő kormányzójává nevezte ki Herbert Samuelt, az utóbbi mondotta egyik pohárköszöntőjében: „A bibliában Samuel kente fel Dávidot királlyá, most Dávid kente fel Samuelt”. A mai helyzet azt mutatja, hogy David (Lloyd George), a választások során tanusított magatartásával másodsorú is felkente Samuelt. De most egy magasabb misszióra.

A Manchester Guardian, a liberális párt hivatalosa, valószínűtlennek tartja, hogy Lloyd George megtartaná elnöki pozícióját a pártnak. (Azóta már be is nyújtotta lemondását). Ma — írja a lap — csak egyetlen lehetséges és természetes utódja van Lloyd George-nak: Herbert Samuel.

A kínai-japán konfliktus ügyében újra ülészakra hívják össze a Népszövetségi tanácsot

Anglia tokiói követe cáfolja, hogy Anglia külön szerződést kötött Kínával Japán rovására

Genf, november 5. Nem tartják kizártnak, hogy a népszövetségi tanács ülését a kínai-japán konfliktus ügyében még november 16-án előtt összehívják.

A kínai kormány újabb jelezteket intézett a Népszövetséghez, melyben új sérelmeket panaszol fel. Egyidejűleg a Press Association jelenti, hogy Briand népszövetségi tanácselnöki minőségben újabb iratot intézett Japánhoz, melyben annak a reményének ad kifejezést, hogy a legrovidebb időn belül kivonják a csapatokat Mandzsuriaiból.

London, november 5. A tokiói külügy-

minisztérium közleményt adott ki, melyben bejelenti, hogy az angol nagykövet közölte, hogy Anglia Japán hátrányára nem kötött Kínával semminemű új szerződést a területen kívüli jog új meg szervezésére, illetve a mandzsuriai semlegesség ügyében.

— Litvinow Olaszországba utazik. Londonból jelentik: Litvinow orosz külügyi népbiztos Konstantinápolyban kijelentette, hogy Rómába utazik Mussolinival tárgyalásokat folytatni. Olaszországban Litvinow Berlinbe megy.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, C.A.L. REG. FERD 7 SZ.

Fióktintézetek: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágyceh Jibou-Zsibó, Zălău-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fióktintézetek

Saját tőkél 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

H
UJ KELET
bánsági
Főszerkesztő
Felelős szerkesztő
Bukarest
Hátszegl
Cikkeink utá
megjelöl

— A zsidó kolozsvári zsidó jótékonyági al-lyen állott, a bevezeti a kiti Első öszi tead-termeben fog vasárnap, e h. Már most felh- hogy a rende- inkább, mert a tartogat a kö- négyzet tead- szolgál és aki ideálisabb mó- a hasznossal.

— Véget a kormány és a Bécsből jelent- alkalmazottak fliktus nagyja- vábbi passzív- tartani. Kiseb- tárgyalások m-

— Istentisz- nagytemplomb- este és szomb- templomban a- vezetésével a- ton muszafko- ként szombato- énekelné.

* Soha nem- ha állandóan- a megfelelő f- Fogkö, fogkö- származnak a- lata folytán a- üregben és ez- rontják a foga- ODOL fogpaz- használata ált- csuf fogszínek- sok a kollodiá- meg közsímet- a fogtisztá- szájszágtól és- rakódó kellen- vol.

— Lemondot- jelentik: Az u- táment tegn- melyben az Ul- új kormány m- nácskozások m-

November- kőzi Fizetések- Házalból jelent- sok Bankja iga- tást tart, ame- gai devizaértek- lakkozik.

— Mire jó a- lentik: Dr. Gl- nár a közelm- fel, hogy a sz- ható konyhas- valami módon- fessor elgond- nyi anyagoktól- tiltalt víz itata- a fölösleges,- kiválasztódásá- előbb sajátma- pította, hogy a- kal szemben a- teljesen ártalm- donképpen ki- előtt megítat- szenvedő (ne- geivel két dec- percig jobb ol- míg a víz el n- kívül a betege- nen részesült- az eredmény- volt. A vény- gátartalma c- ketése olymód- megívott nag- átlátlította a s- moródott nitr- nyomás csökk- hogy ez a mód- regetett urae- bevit.

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bányászati szakszervezetek napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 34.
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A zsidó nőgyelet teadélutánja. A Kolozsvári zsidó nőgyelet, amely a város jótékonyági akcióiban mindig vezető helyen állott, a téli szünet alkalmából újra bevezeti a kitűnően bevált teadélutánokat. Első őszi teadélutánját a „Newyork” dísztermében fogja a nőgyelet megtartani, vasárnap, e hó 8-án délután 5 órakor. Már most felhívjuk a zsidó közönséget, hogy a rendezvényt látogassa annál is inkább, mert a rendezőség meglepetéseket tartogat a közönség szórakoztatására. A nőgyelet teadélutánja igaz jótékonyt szolgál és aki itt tölti el délutánját, legideálisabb módon köti össze a kellemest a hasznossal.

Véget ért a konfliktus az osztrák kormány és a telefonalkalmazottak között. Bécsből jelentik: A telefon- és táviróalkalmazottak és a kormány közötti konfliktus nagyjában elintézésre nyert. További passzív rezisztenciától már nem kell tartani. Kiseb jelentőségű kérdésekben a tárgyalások még folynak.

Istentisztelet a kolozsvári ortodox nagytemplomban. Pénteken, e hó 6-án este és szombaton délelőtt az ortodox templomban az istentiszteleten a főként vezetésével a kórus fog énekelni. Szombaton muszafkor sabbat mövorchin. Egyéb kint szombatonként állandóan kórus fog énekelni.

Soha nem szinesednek el a fogak, ha állandóan és rendszeresen használjuk a megfelelő fogpasztát és a jó fogkefét. Fogkölerakodás, baktériumanyagok származnak a dohány, kávé, tea használata folytán a fogakon, valamint a szájüregben és ezek mind igen gyorsan elrontják a fogak szép színét. Kizárólag az ODOL fogpasztának alapos és rendszeres használata által lehet elkerülni ezeket a csúf fogszínket. Az Odol fogpasztában csak a kollodiális alkatrészt és ezek adják meg közismert fogóvőerejét, ami megvédi a fogtisztálanságtól, kellemetlen szájszagtól és a fogakra rendszerint lerakódó kellemetlen festőszövetanyagoktól.

Lemondott a lett kormány. Rigából jelentik: Az ujonnan választott lett parlament tegnap tartotta megnyitó ülését, melyen az Ulmanis kabinet lemondott. Az új kormány megalakítására vonatkozó tárgyalások megkezdődtek.

November 9-én ülést tart a Nemzetközi Fizetések Bankjának igazgatótanácsa. Párizsból jelentik: A Nemzetközi Fizetések Bankja igazgatótanácsa november 9-én ülést tart, amelyen többek között a prágai devizaértekezlet határozataival is foglalkozik.

Mire jó a desztillált víz? Bécsből jelentik: Dr. Glaessner bécsi egyetemi tanár a közelmúltban azt az ideát vetette fel, hogy a szokásos s nehezen végrehajtható konyhasómegvonást nem lehetne-e valami módon feleslegessé tenni. A professzor elgondolása azt volt, hogy ásványi anyagoktól teljesen mentes, tehát desztillált viz itatásával talán el lehetne érni a főlösleges, káros konyhasómentesség kizárását a szervezetből. Miután előbb sajátmagán és másokon is megállapította, hogy az eddig vallott felfogásunkkal szemben a desztillált víz fogyasztása teljesen ártalmatlan, hozzálátott a tulajdonképpeni kísérlethez. Minden étkezés előtt megitatott magas vérnyomásban szenvedő (nem arteriosclerotikus) betegekkel két deci desztillált vizet, utána 20 percig jobb oldalt fekvésben tartotta őket, míg a víz el nem tűnik a gyomorból. Ezen kívül a betegek semmi más kezelésben nem részesültek. Glaessner tanár szerint az eredmény minden esetben feltűnő jó volt. A vérnyomás csökkent, a vér nitrogéntartalma csökkent. A vérnyomás csökkentése oly módon következett be, hogy a megivott nagymennyiségű desztillált víz átöltöztette a szervezetet, a kórosan felhalmozódott nitrogén kimosta s így a vérnyomás csökkent. Érdemes megemlíteni, hogy ez a módszer a vesebajások annyira regetgett uramiájánál és vesekőnél is jól bevált.

HASZNÁLJON **VALVO** LÁMPÁT
 RADIÓJÁHOZ AMELY TÖKÉLETES
 KIZÁRÓLAG **VALVO** VISSZAADÁST BIZTOSÍT

Romániai vezérképvislet: B. Seidmann Bucuresti, Bd. Maria 30.

A Zsidó Párt Ifjúsága számbaveszi Kolozsvár zsidóságát

ZSIDÓ NŐK!

A nyomasztó válság kellős közepén vagyunk! Csakis egy kompakt zsidóság ellenállásának lehet a gazdasági viharral szemben eredménye! Az össz-zsidó erők egységes frontjára van szükség! Ezen egység létrehozásának a szolgálatában áll a Romániai Zsidó Párt! Tudnunk kell végre, hol és hány zsidó van? Kiknek és milyen sérelmei vannak? Ezekre a kérdésekre csakis a R. Zs. P. szabályszerűen kitöltött belépési nyilatkozatai adhatnak pontos választ! Minden öntudatos zsidó töltse tehát ki a belépési nyilatkozatát! Heti minimális egy lej minden zsidó testvér részéről lehetővé teszi a R. Zs. P. szá-mára kötelességének a teljesítését. — a panaszok végtelenjének orvoslására irányuló nehéz küzdelmet!

ZSIDÓ NŐK!

Fogadjátok igaz zsidó szeretettel a R. Zs. P. Ifjúsági Szekciójának lelkes harcosait — a zsidóság népszámlálói!

A Romániai Zsidó Párt Ifjúsági Szekciója, Cluj

„A zsidóság sorsa itt és Palesztinában” címen tartanak előadást vasárnap délelőtt 10 órakor az Urániában: Dr. Balázs Endre ügyvéd Cluj, dr. Fischer Tivadar képviselő Cluj, dr. Gelber iró Varsó, Professor Silberbusch Bucuresti és dr. Fischer József képviselő Cluj. A belépés díjtalan.

Halálozás. Negrestiből jelentik: Tegnap temették Weinberger Judát, az avasfelsőfalusiak tudós és szentéletű főrabiját, aki életének hetvenötödik és lelkipásztorkodásának harmincyolcadik évében hunyt el. Temetése az erdélyi konzervatív zsidóság hatalmas manifesztációja volt. A halott fölött bucsubeszédet tartottak: veje, Katz I. arduai főrabbi, unokája, Teitelbaum S. főrabbi, Weinberger Bernát székeljudvarhelyi rabbi, továbbá Weinberger Ede (Dej) és unokája Katz Pinkász. Később megérkeztek és beszédet tartottak: Teitelbaum I. főrabbi (Nagykároly), Günsberger főrabbi (Arany-medgyes), Grünwald főrabbi (Satumare) Grosz I. (Carei). A temetésen a hatóságok is képviseltették magukat.

Egyesült Afrikai Államok. Londonból jelentik: Oxfordban Huxley Julian tanár, aki egyike a legismertebb természetkutatóknak, előadást tartott Afrika jövőjéről. A tudós professzor szerint Afrika trópusi része száz éven belül Közép-Afrikai Egyesült Államok név alatt egyesül, az új állam teljesen független lesz, mindennemű szükségletét saját területén elégítheti ki és olyan természeti kincsekkel rendelkezik, a klímája is olyan egészséges lesz, hogy a világ turistái számára ez az állam lesz a legcsábítóbb. Száz év múlva a modern nő csakis az afrikai Rivierára utazik — repülőgépen.

A hattuk szigete című társadalmi film kerül egyetlen előadás keretében szombaton, november 7-én 5-7-ig bemutatásra az Eptimunkás mozgóban. Főszerepben a már ismert film-hírességgel: Olga Tschchechovával. Vasárnap 3, 5 és 7 órakor utoljára kerül bemutatásra a „Hattuk szigete” társadalmi film. Műsor előtt: Kéi a gyermek? 2 felvonásos vígjáték. Hétfőn teljesen új műsor. „A butorozott szoba” 5 és 7 órai kezdettel.

NAPROL-NAPRA

Nippon északi részében erős földrengést éreztek. A Tsugaru-csatorna nyugati kijárójánál egy kisebb sziget egy része a földrengés nyomán eltűnt a tengerben.

Delhiből jelentik, hogy az indiai törvényhozó testület pénzügyi bizottsága utasítást adott repülőgépvásárlásra az indiai alkirály számára, aki ezennel különvont helyett légi uton utazik hivatalos indiai körútjaira. Az intézkedést takarékoskodással indokolják.

Newyorki jelentés szerint egyik nagyvállalati laboratóriumban sikerült mesterséges gumit előállítani. A gumi acetilén, só és víz, valamint egy komplikált összetételű szerves kristályos test szintéziséből áll elő.

A kubai Havanna környékén teljes 24 órára át tartó felhőszakadás volt. Az alacsonyabban fekvő városrészek uccáin méter magasan áll a víz. Több épület összedőlt.

A hamburgi kikötőbe befutott a Rheinland gőzös, amelynek huszonhárom főnyi legénysége Leningrádban sztrájkba lépett. A hajó horgonyvetése után bűnyügyi rendőrség szállta meg annak fedélzetét, hogy a lázadó tengerészeket átadja a rögtönítélő tengerészeti bíróságnak, azonban a kapitány védelmére kelt embereinek és kijelentette, hogy a matrózok az orosz kikötőben kényszer alatt cselekedtek, tehát nem emel ellenük vádat, úgy, hogy a tengerészeti ügyesség az eljárást megszüntette és a hajót szabadnak deklarálta.

A német lapok egymásután leplezik le azokat a nagytőkéseket, akik külföldre szállták vagyonukat. Az egyik lap most megírja, hogy dr. Stinnes Zsigmond, a nagy Stinnes Hugó fia egész vagyonát Hollandiába csempészte át és ott egy bankot vásárolt meg, amelynek saját számára „Délamerikai konzorcium” név alatt külön számlát nyitottat magának. Ezen a számlán hatmillió márka szerepel.

Az Artiglio olasz hajó buvárainak hosszúságos fáradozása után sikerült a Breszt mellett elsüllyedt Egyipt hajó kincsekamráját a tenger fenekén felnyitni. A jelek szerint a kamrában levő arany- és ezüsrudakat még az idén felszínre tudják hozni.

Kashmirban válságra fordult a helyzet. Londonból jelentik: Kashmirban a mohamedán-hindu ellentétek kiéleződése miatt a helyzet több határmenti faluban válságra fordult. Az összeütközések halálos áldozatainak számát ötvenre teszik. Mohamedán fegyveres csoportok néhány falut kifosztottak és felgyújtottak. Két angol zászlóalj utban van a zavargási terület felé.

Nem mond le a magyar miniszterelnök Budapestről jelentik: Egyik budapesti reggeli lap azt a hírt közölte, hogy Károlyi Gyula gróf magyar miniszterelnök elkedvetlenedett s lemondani készül. Károlyi gróf ma a parlament folyosóján az újságírók feltett kérdéseire a hiresztelést erősen megcáfolta és hangoztatta, hogy nem hagyja magát eltéríteni a nehéz feladattól, amelyre vállalkozott.

Nagy pompával ünnepelték meg Romániában a fegyverszünet évfordulóját. Romániából jelentik: A fegyverszünet mai évfordulóján Mussolini és a kormány tagjai jelenlétében a pistoiai herceg a király képviselőjében megkoszorúzta a katonasiremléket. Ezután fasiszták és frontarcok díszmenetben vonultak Mussolini mögött misére.

Alcala Zamorra a spanyol köztársasági elnöki méltóság egyetlen jelöltje. Londonból jelentik: Madridi jelentés szerint Alcala Zamorra hajlandónak nyilatkozott arra, hogy az életbelépő új alkotmány alapján is vállalja a spanyol köztársasági elnökséget. A volt miniszterelnök a köztársasági elnöki méltóság egyetlen jelöltje.

NOVEMBER 8-IG

Vegyen még egy Kolozsvári Mentő Sorsjegyet!
 Több sorsjegy — nagyobb esély

az 1.000.000 lejes főnyeremény-

en kívül egy darab 100, vagy 50 lejes sorsjeggyel több milliós nyereményekre játszik 1932. január 1-ig. Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Postán 19 lej portó-költség hozzáadásával megrendelhetők a Központi Sorsjegy Irodában Cluj, Str. Memorandului 16.

Kanada aranytermelése. Londonból jelentik: Kanada aranytermelése tíz év alatt megkétszereződött. A termelés még fokozható s elérheti a világtermelés évi összesített eredményének egynegyedét.

Gyümölcs-, dióexportőrök! A gyümölcs-kiviteli szabályzat és gyümölcs standardizálási rendelet teljes és precíz magyar fordításban kapható dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Str. Memorandului 12. sz. Ára 100 lej, vidékre portóval 110 lej.

Ki bírja tovább? Rómából jelentik: A jövő év elején a vatikáni állam újból egész sor új bélyegyet és pénzt hoz forgalomba. Az új pénzek kibocsátásával egyidejűleg hivatalosan bevonják a még forgalomban lévő 1930. évi kibocsátású pénzeket, nehogy ez az új pénzkibocsátás inflációnak tünjön fel. 1930-ban több, mint egymillió líra ezüst és fémpénzt bocsátott ki a vatikáni állam, ebből azonban nagyon kevés van forgalomban, mert a gyűjtők összevásárolták és teaurálták a vatikáni pénzt, úgy, hogy az újabb egymillió líra kibocsátása nagyon jó üzlet. Már az 1929-ben kibocsátott ezüst pénzek és bélyegek is szinte maradék nélkül a gyűjtők martalékául jutottak s nincsenek forgalomban s azt remélik, hogy a gyűjtők megújítják a vatikáni pénzek és bélyegek vásárlását és a forgalomba is jut majd a Vatikán érmeiből és bélyegeiből. A Vatikán mindenestre megmutatja, hogy győzi a kibocsátást, csak a gyűjtők is győztek a vásárlást.

Vörös léggömb a sztratoszférában. Moszkvából jelentik: Az orosz kormány 1932 tavaszára sztratoszféra utazást készített elő. A sztratoszféra utazás céljaira most egy nagy léghajót építenek, amelynek szerkezete olyan lesz, hogy nagyobb magasságokba is felrepülhet, mint Piccard sztratoszféra léghajója.

Hitelezők! Adósok! A módosított szakaszokkal kiegészített kényszerkezési törvény magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Strada Memorandului 12. Ára 100 lej. Vidékre portóval 110 lej.

Pixavon, Pitral-t tartalmaz. A Pitral hozzáadása által a Pixavon prophylaktikus hatást gyakorol, amennyiben a haj-növést és hajpillákat előnyösen befolyásolja. A Pixavon emélfogva elsőrangú hajápoló szer. Nincs több korpá, ha Pixavon-Shampooon-t használ (10 lejért két mosáshoz) és folyékony Pixavon (egy babypalack 28 lej 2-3 mosáshoz).

Ötszázmillió dollárral emelkedett az amerikai farmer kezén lévő buzakészletek értéke. Newyorkból jelentik: A buzaárak tözsdei emelkedése folytán az amerikai farmer kezén lévő buzakészletek értéke 500 millió dollárral emelkedett. A Times távirata szerint a gabonátözsde-hausse átterjedt a newyorki értéktözsde-re is. Az összes értékek emelkedtek. Egyidejűleg az ausztráliai buza bushelenként 3 silling 8 pennys árral rekordmagasságot ért el.

inkás-

s lehetetlenné

ly lemond a liberális Ezzel kapcsolatban állis párt parlamenti Herbert Sámuelt minden jel arra mutat, aki az utóbbi hetek toldott, az angol sz.

övendő

Samuel lenne az. A kötelesség őse lenne. Amidőn szitina főkormány-berbert Samuelt, az egyik pohárköszönésben Sámuel kente, most Dávid kenai helyzet azt mu Lloyd George), a anusított magatar- felkente Samuelt ztosabb misszióra. ardián, a liberális szinütlennek tart- ge megtartaná el- rban. (Azóta már mondását). Ma — egyetlen lehetséges lja van Lloyd t Samuel.

ben újra szövetségi

szerződést kö-

yt adott ki, mely- angol nagykövet Japán hátrányára emminemű új szer- liségi jog újra- a mandzsuriai sem

zágba utazik. Lon- nov orosz külügyl apolyban kijelen- azik Mussolinival Olaszországból

Színház-Művészet

Ma este mozhelyárrakkal Lengyel Irénnel: Tul a Dunán Baranyában

Az idei évad egyik nagyszerű, vonzó operette-újodonsága, a „Tul a Dunán Baranyában“ kerül ma este színre, nagyon olesó mozhelyárrakkal.

Holnap este: Vihar a Balatonon

Az idei évad nagy operette slágere.

Minden évadnak van egy-egy nagy slágere, amelyet mindenki megnéz, öreg, gazdag, szegény, egészséges, sőt még a beteg is fölkel, hogy csodájára járjon. Az idei évadnak ez az óriási sikerű operette szenzációja: „Vihar a Balatonon“. Ragyogó zene, kacagtató mese, parádés szereposztás, káprázatos kiállítás, boszorkányos táncok biztosítják ennek az új operette-

nek Kolozsvárt is azt a bombasikert, amit Budapesten aratott, ahol 100 előadást ért meg. A szereposztás külön érdekesség: Poór Lili, Neményi Lili, Indra Margit, Ihász, Tompa, Putnik, Selmecy. **Première: Hétfőn este, második előadás: Kedden, Jegyekről tanácsos jóelőre gondoskodni.**

Vasárnap este: Conrad Veidt személyes föllépte a Magyar Színházban

A színház igazgatósága már most gondoskodott arról, hogy vasárnap este külön rendőri készütséggel tartsa fenn a rendet a Magyar Színház környékén. Világesemény színhelye lesz vasárnap este a Magyar Színház: A filmkirály Conrad Veidt fog föllépni. Nem mozivászon, hanem személyesen. Egy ragyogó bécsi szin-

társulat élén. Színre kerül Savoie kitűnő 3 felvonásos vígjátéka: „Ó“. A helyek ára mérsékelten vannak fölemelve. Nem oly drágák, mint a Harry Liedtke előadása alkalmával. A pénztár előtt való túlekedést kikerülendő: mindenki siessen helyét biztosítani!

Vasárnap délután 5 órakor mozhelyárrakkal: Alvinci Huszárok

A Conrad Veidt vendégjátéka miatt a vasárnap délutáni előadás műsora is változik. Az „Alvinci huszárok“-at fogják

előadni és pedig nagyon olesó mozhelyárrakkal.

Műsorváltozás. Szombaton este: Okos mama, nagyon olesó, mozhelyárrakkal. Felhívjuk a bérlok és a nem bérlo közönség figyelmét arra, hogy Neményi Lili betegsége miatt a műsorban és így a bérletes előadások sorrendjében változás történik: szombaton este az „Okos mama“ kerül színre nagyon olesó, mozhelyárrakkal, bérleten kívül. Vasárnap délután a „Huszárfogás“-t adják, szintén nagyon olesó, mozhelyárrakkal. Vasárnap este a film király, Conrad Veidt vendég szerepe. Hétfőn este lesz a „Vihar a Balatonon“ premierje szenzációs szereposztásban, Poór Lilivel, Neményi Lilivel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral a főszerepekben. A hétfői előadást premierbérletben tartják meg. Azután kedden és szerdán rendez bérletben kerül színre a „Vihar a Balatonon“.

A Magyar Színház heti műsora

Pénteken 8¹/₂-kor: Tul a Dunán Baranyában. (Operett-újodonság, nagyon olesó mozhelyárrakkal, Lengyel Irénnel. Sorozatszám 42.)

Szombaton d. u. 3-kor: Dörmögő Dörmőtör. (Gyermekelőadás nagyon olesó mozhelyárrakkal, sorozatszám 43.)

Szombaton este: Okos mama. (Operett-újodonság, nagyon olesó mozhelyárrakkal, Sorozatszám: 44.)

Vasárnap d. u. 5-kor: Huszárfogás. (Operett-újodonság, nagyon olesó, mozhelyárrakkal, Sorozatszám: 45.)

Vasárnap este 8¹/₂-kor: Conrad Veidt egyetlen személyes fellépése a bécsi „Komédia“ teljes társulatával. Színre kerül: Ó. (Savoie világhírű vígjátéka. Mérsékelten emelt helyárrakkal. A helyek árai olesóbbak, mint a Harry Liedtke-előadás alkalmával. Bérlet-szűnet. Sorozatszám: 46.)

Hétfőn este 8¹/₂-kor: Vihar a Balatonon. Operett-újodonság, először. Az idei évad legszenzációsabb sikerű. Budapesten százszor adott operette. Poór Lili, Neményi Lili, Tompa Béla, Ihász Aladár fellépése. Premierbérlet 9. szám, Sorozatszám: 47.)

Kedden 8¹/₂-kor: Vihar a Balatonon. (Operett-újodonság, negyedszer. Bérlet B. 8. Sorozatszám 48.)

CORSO-MOZGO MŰSORA

Péntek 3, 5, 7, 9 órakor: „Danton“. A német filmalkotás mesterműve. A francia forradalom izzó cselekményei megázó erővel megörökítve e nagy filmalkotásban. Főszereplő: Fritz Kortner.

Szombat 3, 5, 7, 9 órakor: „Danton“. Főszereplő: Fritz Kortner.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Péntek: Operabál, filmoperett, főszerepekben: Petrovici Ivan, Liane Haid, Georg Alexander.

Szombat: Operabál, német párbeszédű hangos filmoperett, főszerepekben: Liane Haid, Petrovici Ivan és Georg Alexander.

Vasárnap: Operabál, filmoperett, főszerepekben: Liane Haid, Georg Alexander és Petrovici Ivan.

Szinkör-Mozgó műsora

Pénteken 3 előadás, pontosan 3, 4/5 és fél 7 órakor: Az ikerférj. (Az Ufa leg nagyobb sikerű hangosfilm bohózata, a főszerepekben: Johannes Riemann, Maria Pauler, Halmay Tibor. Uj hangos világhírű. Helyárai: minden erkélyjegy 10 lej, minden földszinti jegy 20 lej.)

Szombaton d. u. 6 órakor egyetlen előadás: Az ikerférj.

Vasárnap d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor: Az ikerférj.

URANIA-MOZGO MŰSORA

Péntek: Malec megmenti Európát, szenzációs hangos vígjáték, főszerepekben: Buster Keaton (Malec). Műsoron kívül: Hangos híradó s hangos pótkép.

Szombat: Malec megmenti Európát, szenzációs hangos vígjáték, főszerepekben: Buster Keaton (Malec). Műsoron kívül: hangos híradó és hangos pótkép.

Vasárnap: Malec megmenti Európát. Elsőrangú vígjáték, főszerepekben: Buster Keaton (Malec). Műsoron kívül: Hangos híradó és hangos pótkép.

MEGJELENT

SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS) NINCS MÁS MEGOLDÁS

című tanulmánykötete a nagy gazdasági és kulturális krízis problémáiról.

Minden intellektuális embernek, minden a kor gyötrő problémáival foglalkozó embernek el kell olvasnia!

Utánvétellel küldi az Uj Kelet könyvosztály

Ára: 40 lej és portó

KÖZGAZDASÁG

Mit kívánnak a mezőgazdák a kormánytól

Bucuresti-Bukarest, november 5. A mezőgazdasági szindikátusok szövetsége legutolsó kongresszusán, október 29-én és 30-án egy bizottságot választott meg, mely hivatva van a mezőgazdasági szindikátusok kívánságait memorandumba foglalni, melyet a Szövetség nevében küldöttétség nyújtson át a kormánynak. A bizottság befejezte munkáját és a mezőgazdaság kívánságait a következő pontokba foglalta össze:

1. Addig is, míg a kormány a mezőgazdasági adósságok kérdését megoldja, függessen fel azonnal mindennemű kény szervégrehajtást a mezőgazdák szemében. Kivételt ez alól csupán az állammal szembeni tartozások képezzenek.

2. A mezőgazdaság szanasát egyöntetű formában hajtsa végre a kormány az összes mezőgazdasági szakmákkal és az összes mezőgazdák szemében.

3. A mezőgazdasági adósságok problémájának megoldására, illetve tervezetnek előkészítésére kiküldött bizottságban foglaljanak helyet a Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetsége megbízott kiküldöttei. A közbenjöttükkel elkészített tervezet idejében küldjék meg valamennyi mezőgazdasági érdekképviseletnek, hogy véleményeiket közölhessék.

4. Még 1932 január 1. előtt törvényes intézkedéssel csökkentsek egyharmadával

a lajstromozott földbérletek értékeit. 5. A gabona, a hüvelyesek és az olajmagvak vasúti szállítási tarifáját csökkentse a kormány és pedig oly módon, hogy a szállítási tarifa ne legyen magasabb az áru értékének 10 százalékánál, hogy ilykép ismét a háborúelőtti szállítási tarifaarány létesüljön a tarifa és az áru értéke között. Hasonló tarifacsökkenés hajtandó végre az összes mezőgazdasági termékek szállítási díjánál, ugy szintén a mezőgazdaság által fogyasztott termékek tarifájánál is.

6. A kormány a külföldi államokkal közös kereskedelmi szerződéseket preferenciális vámszerződés elve alapján. A mezőgazdasági szerszámok és a mezőgazdaság elsőrendű szükségleti tárgyainak behozatali tarifáját a maihoz képest csökkentse a kormány és a szerződésekben ezzel szemben biztosítsan megfelelő előnyöket a külföldön a mezőgazdasági termékeink kivételére.

7. A földművelésügyi miniszter a Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetsége meghallgatásával és azzal egyetértésben határozza meg a buza minimális árait olykép, hogy az fedezze a termelés költségeit, az adókat és a mezőgazdák számára megélhetéshez szükséges kiadásait.

8. A kikötők kezelési díjait csökkentse a kormány a gabonaárakkal arányosan.

Kereskedelmi és Iparkamara Cluj, 3380—1931. szám.

MEGHÍVÓ.

A cluji kereskedelmi és iparkamara Igazgató Tanácsa 1931. évi november havi rendes ülését november hó 9-én hétfőn délután fél 4 órakor tartja a Kamara palotájának dísztermében, (Calea Maresului Foch No. 51.) az alábbi

napirenddel:

I. Az ülés megnyitása és a határozatképesség megállapítása.

II. Az Ügyvezető Igazgatóság jelentése.

III. Ügyforgalmi jelentés.

IV. Az új bérház megtekintése és határozathozatal az ideiglenes átvételi jegyzőkönyvről.

V. Jelentés az új épületbe szükséges befektetésekről.

VI. Jelentés az Ipari- és Kereskedelemügyi Minisztérium által elrendelt vizsgálatról.

VII. Póthitel nyitása a Kamara általános költségvetésében.

VIII. A felügyelő bizottság 1931 október 5-én tartott üléséről felvett jegyző-

könyv.

IX. Esetleges indítványok, melyek a titkári hivatalhoz írásban adandók be.

A kereskedelmi és iparkamara törvény módosításáról szóló törvény és végrehajtási utasítás 12. szak. értelmében az Igazgató Tanács csak az öt alkotó tagok abszolút többségével tanácskozhatik, a 15 szk. 1 bekezdése szerint pedig azok a tanácsadók, akik 3 havi ülésen egyfolytában nem vesznek részt, szabályszerű szabadság nélküli lemondottaknak tekintenek és a tanács helyüket üresnek nyilvánítja.

Ha a tagok a fent összehívott gyűlésen nem jelennek meg a szükséges számban, az Igazgató Tanács 1931 november hó 10-én kedden délelőtt 10 órakor ugyanazon helyen és ugyanazzal a napirenddel új ülést fog tartani, még az esetben is, ha a tagok csak egynegyed része jelenik meg.

Cluj, 1931 november hó 4.

Elnök:

Ing. I. F. Negrutiu s. k.

Főtítkári:

Nicolae Căciulă s. k.

RADIO MŰSOR

Péntek, november 6.

Bukarest. 20.40: Grammofon. 21: Kórusok. 21.30: Jazz. 22.15: Román népdalok.

Budapest. 9.15: Grammofonhang. — 9.30: Hírek. 12.05: Balalajka zene. 17.30: Cigányzene. 18.30: Gyorsirótanfolyam. — 19: Koncertzenekar. 20: Szélművészet. Vigjáték. 22: Kamarazene.

Bécs. 20.05: Dalok.

Berlin. 19.30: Filharmónikus hangverseny.

Stuttgart. 22: Keleti zene.

Langenberg. 23: Hangv.

Varsó. 19.30: Grammofon. 20.15: Szimfonikus zene.

Milánó. 21.15: Kamarazene.

Róma. 21: Offenbach: Szép Heiéna c. operette.

Szombat, november 7.

Bukarest. 19.10: Zenekari hangv. 20.30: Operaelőadás.

Budapest 9.15: Rádió házikvartett. — 12.05: Cigányzene. 16: Játszóóra. 17.35: Kvartett. 18.20: Rádió amatőrposta. 19: Olasz operaest, grammofonlemez. 20: Tóth Imre emlékirataiból. 20.30: Európai műsorcsere, Lehár-est. Kern Adél, Pataky Kálmán és a bécsi filharmónikusok. Majd cigányzene.

Bécs. 20.30: Lehár hangv.

Berlin. 19.10: Schubert szonáta.

Stuttgart. 19.45: Duettek operákból.

Langenberg. 20.30: Hangv. Bécsből.

Varsó. 23: Könnyű és tánczene.

Milánó. 19.40: Grammofon.

Róma. 21: Mascagni opera.

Prága. 19.30: Jazz.

Apróhirdetések

Két urileányunk butorozott szoba fürdőszoba használatra kiadó, Széchenyi tér 37. Földszint 8.

Baromfitenyésztő, keltetőgépek, műanyag tervezését is vállalja, telepvezetést állást keres. Cim a kiadóban.

Előkelő biztosítási intézet keres üzletszerző tisztviselőket jutalékos alapon. Ajánlatok „Secretariat“ jellegre.

Női és férfi fehérnemű varrást olesó árban vállalom. Házhoz is megyek. Pál Lenke, Rudolf ut 7.

Magyarul, románul, németül beszéző zenei képesítés fölött rendelkező urunk magános urnónél, vagy urnál házvezetőnő, vagy nevelőnői állást keres. Megkereséseket „35 éves“ jellegre kéri a kiadót

Nincs fiz

Ez a két h
késztségbe.

Az egyik:
hány héttel
épületben t
tak, tegnap
díjakok fron
lottja.

A másik h
irati utasítá
igazgatóság
összes kifize
és nyugdíja
is és milder
nal a Banca

A két hir
gésben egym
annak a tra
Mert ami a
történik, az
gédia.

Magasran
viselők, szol
pokon kere
Egészen rej
miként tudj
teljes tisztse

De eddig
pénzügyigaz
mek arányá
egy kis fiz
amennyi az
megóvta a t

De mi lesz
ügyminiszter
csélen Coro
ni a többi t
nál való hia
táposak egy

Mindenese
gondoskodás
su éhhalál
löknek. Azt
hetne adni
választhassa

A józlés
nyissák a p
mény táplál

A diada

Teljes ob
tani, hogy
rág még ne
a Gandhié.
uszónadrág,
deletésénél
ereje, de se
sem, mint a
Gandhi u
az tudja ig
ismeri az
még ma is
ritett mere
angol polgá
zik az ugy
mindenkor
előírások t
dein, vacso
var pedig a
kethez, ho
munkáskor
is kénytele
ba vágni n
tásra ment
angol királ
uszónadrág
sálban jele
tözött indi
tehát eddig
forradalmá
Illik áttöri
ret: Gandh
al sikerül
teereszkedő
al az india
ével és k
enni az u
képeségét.
Gandhi
csatát. M
estén nem
nyilvánul
ögött az
zzal, hog